

Nr 9 | September 2018

Bitidningen

Rapport från
BeeWeek i
Bryssel

Odling i balans

Övervintringen
2017-2018

SVERIGES BIDLARES RIKSFÖRBUND
BIODLARNNA

Töreboda Vax

Hos oss kan du
välja cellstorlekar
4,9 5,1 och 5,3 mm
och drönarvax

Ange cellstorlek vid beställning!
Saknas uppgift levereras 5,1 mm.

Vi rensar varje parti för sig

Märk med namn, adress, tel nr och kolliantal. Ska vi kassera några ramar efter rensningen? Skriv "eldas" på kollit.

Särbehandling

Många biodlare vill ej ha Apistan eller thymolrester (t ex från Apiguard) i sitt vax. Därför särbehandlar vi ditt vax om du skriver ett intyg med namn, adress och tel nr och märker dina kollin med "SÄRBEHANDLAS".

Öppet: Mån-fre 9-16

Lunch: 12:30-13:30

VAX KÖPES!

Våra återförsäljare och depåer
hittar du på:
www.biredskapsfabriken.se

Inlämning av
ramar och vax
1 okt - 31 mars

Vaxet ursmält, ramen desinficerad

Vi har även FÖRENINGSPRIS på vaxhantering

**Tänk på att ta
vara på vaxet!**

KRAV-godkänt
renseri

Allt för biodlaren
Stor som liten

MS Biredskapsfabriken AB

Töreboda

Sedan 1941

info@biredskapsfabriken.se

www.biredskapsfabriken.se

Joel Svenssons Vaxfabrik

www.joelvax.se | 0431-430055 | info@joelvax.se

Veterinärmedicinerna Apiguard och Apistan är framtagna för att få en långsiktigt hållbar och frisk biodling.
Men du måste ha en rotation i din medicinering!

Då minskar riskerna för resistens.
I rotationen bör apiguard användas två år efter varandra för att effektivt minska resistensriskerna.

Apistan och Apiguard har nu fullt ut blivit registrerade som veterinärmedicin.
Vi får ej sälja direkt till biodlare utan försäljningen måste ske via apotek.
Dessobättre behöver du inte gå till veterinär och får recept, utan det går att beställa / köpa direkt på ett apotek. Dock kan det löna sig att fråga på olika apotek då marknaden är fri för konkurrens och de olika apoteken sätter sina priser själv.

MÅNADENS ERBJUDANDE SEPTEMBER

VAXSMÄLTARE, 170A
NETTOPRIS: 3495 :-

PRIS INKL. MOMS

Styrelsen har ordet

Bitidningen

Årgång 117

– medlemstidning för
Sveriges Biodlares Riksförbund

Redaktion: Borgmästaregatan 26,
596 34 Skänninge

Redaktör: Mia Karlsvärd

Telefon: 0142-482006

E-post: mia.karlsvard@biodlarna.se

Bitidningen utges i 12 nummer årligen
varav två nr är dubbelnummer. Tidningen
utkommer strax före aktuell månad.

Material- och annonsinformation:
Sid 31.

Manusstopp den första i månaden, knappt
en månad före utgivningsdagen.

Tryck: Lenanders Grafiska.

Trycks på miljövänligt papper.

ISSN 0006-3886

Ansvarig utgivare:

Förbundsordförande Monica Selling,

Dale Prästgård 305, 47492 Ellös.

Telefon: 073-8458515.

Epost: monica.selling@biodlarna.se

Sveriges Biodlares Riksförbund är en politiskt, religiöst och etniskt obunden ideell organisation, som bygger på principen om frivilligt, individuellt medlemskap. SBR ska arbeta för att utveckla svensk biodling som näring och meningsfull fritidssysselsättning, sprida kunskap om biodling, honungens egenskaper och pollinerings betydelse.

Förbundsexpedition:

Borgmästaregatan 26,
59634 Skänninge.

Telefon: se telefonlista på sidan 31.

Bankgiro: 512-7113 (medlemsavgifter)

Bankgiro: 413-6149 (övriga betalningar)

Plusgiro: 8685-0

E-post: sbr@biodlarna.se

Medlemsfrågor medlem@biodlarna.se

Adressändringar meddelas till

medlem@biodlarna.se alt. 0142-482000.

Öppet: Mån-tors 8-16. Fre 8-12.

Webbplats: www.biodlarna.se

Aktuella nr kan läsas via hemsidan.

Äldre BT kan laddas ner från hemsidan.

Artiklar och mötesnotiser till Bitidningen skickas till redaktörens adress. Författarna ansvarar för innehållet i sina artiklar, som ej behöver återge redaktionens eller förbundets mening. Efter utgivning av den tryckta tidningen läggs denna ut på SBR:s hemsida biodlarna.se, där medlemmar kan läsa den.

Är det något nummer av Bitidningen du inte fått? Kontakta SBR:s expedition, 0142-482000, sbr@biodlarna.se

Att vara biodlare i år, har varit fantastiskt

När jag flyttade till Tjörn, trodde jag inte att det skulle vara speciellt mycket snö och kyla här. Vad fel jag hade. Även här fick vi en släng av den kalla vintern. Visserligen var januari ”varm”, bina var ute och flög för fullt i mitten av månaden. Det var liknande i stora delar av landet att kylan och snön kom och gick. Bina satt ena dagen i fint klot för att några dagar senare vara ute och lufta vingarna. När det skulle vara en varm skön vår, var det kyligt och regnigt. Så pass att jag fick stödfodra. Många av oss biodlare slets mellan hopp och förtvivlan.

Sedan kom den!! Värmen. Naturen som legat och väntat på detta, fullkomligt exploderade. Lådorna fylldes snabbt av foder/ honung, det lutade åt rekordskörd. Naturligtvis har även detta varierat i olika delar i landet. Som vi vet håller denna värme och torka, i skrivande stund, fortfarande i sig, så nu blir det stödfodring igen och se till att de har vatten att tillgå. För min del kan jag säga att någon rekordskörd blir det inte!

Ja, livet som biodlare är fantastiskt. Idag minskar antalet personer som i större skala håller på med drottningodling. Det behövs att fler ”yngre” personer börjar få upp intresset för detta, och som tar del av synpunkter och kunskap i ämnet från de som håller på idag.

Kommittén för Biavel och Bihälsa (som jag är ansvarig för) gjorde en ansökning till JV (jordbruksverket) om att få medel från NHP (nationella honungsprogrammet) att anordna ett symposium eller liknande där vi skulle diskutera frågan hur vi får upp intresset. Tyvärr fick vi inga medel till detta, men kommittén återkommer för vi vill samla avelsgrupperna och diskutera denna viktiga fråga. Det vi i kommittén pratat om, är bl.a. att samla den ”gamla” stammen av drottningodlare ihop med ”yngre” intresserade personer, för att på så sätt få en grund att bygga framtiden för fortsatt inhemsk drottningodling och bevarande av våra olika biraser. Nu finns det naturligtvis drottningodlare på lokal nivå i de olika föreningarna, som gör ett enormt arbete, men det behövs en nivå över detta!

Nu är som sagt ansökningarna gällande NHP inlämnade till JV. Jag har ansvarat för sammanställning av ansökningarna till nationella parningsstationer och lokala parningsplatser. Tyvärr var det dåligt med ansökningar till de lokala platserna. Vad detta beror på, måste jag fundera på, och diskutera hur jag ska göra inför nästa års ansökan, så informationen når ut i god tid tills ansökningarna ska vara inlämnade.

Lycka till inför övervintringen och att det varma vädret inte kommer slå för hårt mot våra vintersamhällen, så de överlever.

Pierre Atterling
Ledamot förbundsstyrelsen
pierre.atterling@biodlarna.se

Läs Bitidningen även på internet! Via hemsidan – www.biodlarna.se

Skogsbränderna	5
Lidköpings Bf fick miljöpris	5
Året i Bigården	6
Valberedningsarbetet inom förbundet	9
Sigtuna honungs öppna hus	10
Dags att söka medel från fonderna	12
Nya medarbetare på förbundet	12
Medlemsträff i Fu	13
Det värdefulla vaxet	14
Samzoner-Odling i balans	16
Tävla med bästa sommarbilden	18
Biodlarna på Almedalsveckan	19
Sommarmöte Buckfastföreningen	20
Fler podd-avsnitt spelas in	20
BeeWeek i Bryssel	22
Bihälsa	24
Krönika ordförande	28
Vi minns, Almanackan	29
Marknaden	30
Kontakt	31

Nästa nummer (10 – oktober-numret) utkommer i slutet av september.

MANUSSTOPP: 1 september.

Numret därpå (11/12-18) i slutet av oktober. Manusstopp: 1 oktober.

Manusstopp: Nr 1-1 dec, nr 2-1 jan, nr 3-1 feb, nr 4-1 mars, nr 5-1 apr, nr 6-1 maj, nr 7/8-1 juni, nr 9- 1 aug, nr 10-1 sep, nr 11/12-1 okt

Omslagsbilden:

Bråda sommartider för bin.
Foto: Mia Karlsvärd

Pricken över i:et på omslaget påminner om att drottningen märks röd i år.

10

16

19

Svårt att hålla tårarna borta

Under flera veckors tid har flera delar av norra Sverige drabbats av skogsbränder.

Via telefonen får vi rapport från de olika orterna som drabbats av skogsbränderna.

Hur har det gått för era bin i Sveg, i Jämtland?

Inga bin har omkommit eller råkat illa ut. Bina har klarat sig, men det finns inget att äta för dem. Rallarrosen som annars är vanlig här är bortbränd, berättar Olav Carlsén i Svegs Biodlarförbundet.

Hur är läget nu, den 30 juni?

-Just nu är det lugnt och igår fick vi lite regn. Den här sommaren har varit onormal, inte bara för oss i Jämtland, utan för hela Sverige. Nu får vi se framåt och hoppas på en mer normal sommar nästa år, säger Olav Carlsén.

Hur är läget för er i Ytterhogdal i Härjedalen?

-För våra bin ser det ut att vara ganska bra trots att det är väldigt rökigt på vissa delar av vår odling. De drar fortfarande för fullt och verkar inte vara särskilt påverkade, be-

rättar Mikael Wallin, Västra Härjedalens Biodlarförbundet.

Hur har ni det med växtlighet?

-Vi har gott om Rallarros och Vitklöver.

Hur nära är ni skogsbränderna?

-2,5 mil från oss brinner det fortfarande. I Enskogen Hälsingland.

Är ni oroliga?

Inte nu, men det har varit ovisst. De har nu branden någorlunda under kontroll och vi har brandmän här från hela Europa som hjälps åt att bekämpa elden. Många frivilliga hjälper också till, berättar Mikael Wallin.

Vi avslutar med att ringa till Erik Kram, ordförande i Ljusdalsortens Biodlarförbundet och som i januari höll sin 100:e utbildning. Idag är han i färd med att skatta honung vid en av sina bismällen.

Hur har du och dina bin påverkats av branden?

-Du förstår, jag är landsförvisad från min by. Jag har inte fått komma till mitt hus på över två veckor på grund av branden, berättar Erik Kram.

Han var hemma när det började brinna

och fick hastigt ge sig iväg därifrån.

Han berättar att hans hus ligger 50 meter från branden. Där har han fem bismällen.

Hur har det gått för dina bin?

-Jag vet inte hur det har gått för dem. Jag hoppas att de klarat sig bra tack vare att bikuporna är placerade intill sjöstranden, hoppas Erik Kram.

Vad vet du om ditt hus?

-Som det ser ut nu så står det kvar. Dessvärre har ett 60-tal fritidshus och fåbodar brunnit ner.

Är du orolig för dina bin?

-I början var jag riktigt orolig. Det känns i hjärtat. Nu har det gått några dagar och nu känner jag mig lugnare. Jag hoppas att de klarat sig, i närheten finns många smakrika örter och en myr.

Det finns inga biodlare i Enskogen där det brunnit, de bina som är närmast är de bismällena som Erik Kram äger. Branden ska nu vara under kontroll.

-Man är rädlös och jag har haft svårt att hålla mig för att gråta för hela situationen. Det är många som drabbats. Det här är förödande, säger Erik Kram.

TEXT: MIA KARLSVÄRD

Lidköpings biodlare prisades

Lidköpings biodlarförbundet hade den stora äran att få ta emot 2018 års föreningspris av Lidköpings kommun för hållbar utveckling i samband med firandet av nationaldagen.

Så här lød motiveringen:

”Föreningen arbetar för att öka biodlarnas kunskap. Vilda pollinerande insekter som bin och humlor påverkas starkt och negativt av vårt sätt att leva och bruka vår jord. Därför blir honungsbiet allt viktigare och därmed också biodlarna.

Det fordras kunniga biodlare för att få bi-

Lidköpings biodlareförbundets ordförande, Gunvor Torstensson (t.v.) och viceordförande, Marita Bengtsson, tog emot diplom och check av kommunens ordförande Kajsa Ezelius (i mitten)

smällen att klara sig. Utan pollinerande insekter skulle mänskligheten troligen inte överleva.

Föreningen utbildar genom årliga studiecirklar och fortbildar ständigt biodlare.

Genom träffar varje vecka i bigården ger de praktisk biodlarkunskap och tar emot studiebesök. Stort grattis till Lidköpings biodlarförbundet.

Året i bigården

ANDERS BERG

Jag har den stora förmånen att skriva "Året i bigården" under 2018. Det är naturligtvis ett förpliktigande uppdrag, som jag skall försöka att fullgöra efter förmåga. Först då, vem är jag? I det "civila" är jag anställd i Försvarsmakten som officer. Mitt intresse för biodling vaknade under tidigt 70-tal hos min morfar. Jag fick några lärarika somrar om praktisk biodling tillsammans med honom. Egna bin har jag haft sedan 1976 i Ryssby, Småland. De råd jag kommer att ge bygger på erfarenhet från min egen biodling, hos andra biodlare samt centrala bikurser.

Arbetet med invintringen har påbörjats i en Smålandskupa (trågkupa på längdbygge). Jag gör invintringen i 2 (två) omgångar. Bilden visar det första momentet att avlägsna alla skattlådor. Gör en snabbkoll att det finns foder i yngelrummet. Lägg sedan på täckbrädor på yngelrummet samt borsta av alla bin från skattlådorna.

När man har lyft av alla skattlådor ser man ganska fort var yngelklotet finns placerat i yngelrummet.

Sommaren är definitivt slut. Med utgången av september månad bör det mesta utarbetet för året vara över i bigården. Vi har endast att hoppas att hösten skall bjuda på många soliga, klara dagar. Vi vill ju att bina under de bästa yttre betingelserna skall kunna bereda sig för det långa innesittande under det mörka halvåret.

Invintring i trågkupa

Jag gör slutskattningen och invintringen i två omgångar. I slutet av augusti månad plockar jag av samtliga skattlådor. Det är viktigt att kontrollera så att det finns foder kvar i yngelrummet. Finns inget foder i yngelrummet så tar jag tre honungskakor från skattlådorna.

Jag rekommenderar direktskattning och inte använda bitömmare.

Var ytterst observant så att inte röveri utbryter. Lämna aldrig bin tillträde till skattade kakor. Då är tjuveri genast igång.

I början på september månad gör jag sista momentet att iordningställa yngelrummet på lämpligt antal kakor till vintersätet. Har man gjort, som tidigare är beskrivet, yngeluppflyttning går kontrollen i samhället relativt fort.

Vid invintringen kontrollerar jag att samhället har en äggläggande drottning. Har bisamhället yngel i alla åldrar, är detta fullt tillräckligt, och därmed inget krav att hitta henne. Kontrollera ynglet noggrant. Eftersom det är särskilt lätt att upptäcka yngelröta vid denna tid.

”I början på september månad gör jag sista momentet att iordningställa yngelrummet på lämpligt antal kakor till vintersätet. Har man gjort, som tidigare är beskrivet, yngeluppflyttning går kontrollen i samhället relativt fort.” Anders Berg

Andra momentet i invintringen. Gå igenom yngelrummet och förvissa dig om att samhället har en äggläggande drottning.

Yngelrummet iordningställs med lämpligt antal kakor för vintern. Detta samhället är på längdbygge och ynglet skall placeras i mitten. På båda sidor om ynglet placeras tomma utbyggda ramar samt en honungsram. Lämna tätningslisten på vinterluckan öppen.

Vid minsta tecken på yngelröta, bör man tillkalla traktens bitillsyningsman/kvinna. Jag plockar bort all ljung- och bladhonung när jag iordningställer yngelrummet för vintern.

Honungen innehåller mycket mineraler och kan lämna mycket slaggämnen efter sig i biets tarm under vintern.

Risken är stor att bina släpper sin avföring inne i kupan (=utsot). Är trågupan på tvärbygge placerar jag yngelkakorna längst fram och därefter tomma utbyggda ramar. Sista ramen längst bak innehåller honung.

Gallra bort alla mörka fula kakor. I trågupor behövs 8-15 ramar. Lämna tätningslisten på vinterluckan öppen så att övertagliga bin kan sitta inomhus bakom luckan. När vädret blir kallare, längre fram på hösten, kryper bina in.

Är trågupan på längdbygge (typ smålandskupa) placerar man ynglet i mitten och tomma kakor på vardera sidan om ynglet. En honungskaka får samhället behålla.

I ljungdragstrakt är det lämpligt plocka av skatlådorna i början på september. Och

några dagar senare göra i ordning yngelrummen för vintern.

Invintring i uppstaplingskupa

Även i uppstaplingskuporna gör jag slutskattningen och invintringen i 2 (två) omgångar. I första omgången plockar jag ner samhället på två lådor. Kontrollera så att det finns foder kvar i samhället när första momentet är avslutat.

Är samhället mycket starkt gör man klokast i att vintra in samhället på två våningar, med 10 ramar i varje våning. Har man gjort som jag tidigare har beskrivit ►

På kvällen kan man se om samhället har tillräckligt med kakor för vintern. I detta fall behöver samhället någon ram till. Utöka och därefter kan vinterfodret ges.

Lagom utrymme för vintern. Bina täcker alla ramar och lagom med bin bakom vinterluckan. Dessa bin kryper in i samhället längre fram på hösten.

spärrat ner drottningen i nedersta lådan bör man växla plats på lådorna. Yngellådan kommer överst och den andra lådan underst. Avsikten är att till våren börjar drottningen lägga yngel i överlådan och sedan utöka yngelsättningen ner i underlådan. Drottningen börjar gärna lägga ägg i ramar som det tidigare har varit yngel i. Och dessutom är det varmest i överlådan när bina börjar sin yngelsättning på våren.

Man går igenom samhället på samma sätt som i trådkupan. Är samhället av normal styrka är det lämpligt att invintra på en låda. Den spärrade skattlådan tas bort och man går igenom yngelrummet. Ynglet placeras längst fram på tvärbygge och på längdbygge i mitten. Eftersom yngelupp-

Fodret ges antingen med foderballong eller foderlådor.

flyttning är gjord behöver man inte byta något vax. Endast en honungsram sparas i samhället som placeras längst bak.

Förrådsfodringen

Efter sluskskattningen måste samhällena omedelbart få vinterfodret. Vinterfodret skall ges i stora portioner medelst foderballong eller foderlådor. Tar bina fodret i rask takt, kan man räkna med att allt är i sin ordning i samhället. Går upptagningen långsamt, i synnerhet när det rör sig om de sista mängderna av den beräknade totalfoderkvantiteten, kan det helt enkelt bero på att allt yngel inte ha krypits ut. Då kan det vara lämpligt att göra uppehåll några dagar.

Jag avstår att nämna hur många kilo sock-

er varje samhälle behöver för att överleva vintern. Man måste helt enkelt se samhället för att kunna avgöra fodermängden som behövs.

Jag brukar ge sista fodergivan i slutet av september när allt yngel har krypits ut (10-15%).

Avslutning

Minska flusteröppningarna under invintringen och fodringen. Detta för att eliminera att röveri kommer igång. Invintra inte för SVAGA SAMHÄLLEN. Bina bör täcka minst 7 ramar.

Lycka till med invintringen, så hörs vi igen i oktober.

TEXT OCH FOTO: ANDERS BERG

Valberedningsarbetet inom förbundet

Nu är det hög tid att påbörja arbetet med att hitta rätt personer till de förtroendeposter som vi har inom förbundet.

Närmast ligger föreningarnas årsmöten och därefter när vi kommer in på det nya året är det dags för distrikten att utse sina funktionärer. Under 2019 har vi också ett riksförbunds möte, som också skall genomföra samma process.

Nedan har vi hämtat ett utdrag från organisationen Voluntaris, som förvisso inte längre är verksamma, men som tidigare beskrivit valberedningens uppdrag på ett bra sätt. Läs igenom hur de formulerar sig kring detta viktiga och betydelsefulla arbete! Börja ert arbete så snart som möjligt och lycka till!

Valberedningen och dess arbete

En förening blir inte bättre än sina ledare. Att hitta rätt personer till styrelsen och andra valda funktioner är därför ett

mycket viktigt arbete. Det är valberedningens uppgift.

Valberedningen tillsätts av årsmötet. Dess uppdrag är att på nästa årsmöte ge förslag på en bra sammansatt styrelse, bra revisorer och eventuella övriga funktionärer som är nämnda i stadgarna.

Hur val av valberedning går till och hur många personer den ska bestå av anges också i stadgarna.

En valberedning är inte underställd styrelsen. Den har sitt mandat direkt från års-

mötet och rapporterar till detta. Uppdraget är dock begränsat till att föreslå kandidater. En valberedning kan inte träffa avtal i föreningens namn. Den kan t.ex. inte förhandla med kandidaterna om arvoden och dylikt.

Det är viktigt att valberedningens ledamöter är väl förtrogna med föreningens struktur, arbete och kultur. De ska också ha god personkännedom både inom och utom föreningen, alltså ett brett kontaktnät. Att sitta i valberedningen är ett kvalificerat uppdrag.

För att bli framgångsrikt måste valberedningsarbetet påbörjas i god tid innan nästa årsmöte. Risker för att det blir bortglömt till i sista minuten är dock stora. Ansvaret för att valberedningen kommer igång i tid ligger på dess ordförande/sammankallande. Inget hindrar dock föreningens ledning från att påminna.

Gången i valberedningsarbetet kan se ut ungefär så här:

Undersökning:

Diskutera med styrelsen och andra funktionärer för att få fakta, synpunkter och förslag. Glöm inte att fråga om framtidsplaner, kommande stadgeförändringar m.m. som leder till nya behov eller på annat sätt kan påverka valen.

Analys:

1. Fastställa utgångsläget. Vilka avgår? Vilka sitter kvar ytterligare något år? Vilka kandidater är igång?

2. Klargöra vilka poster och funktioner som blir vakanta.

3. Fastställa kravprofiler. Vilka funktionärer kommer att behövas och vilka egenskaper och kompetenser behöver de som individer och som grupp?

4. Inhämta förslag på lämpliga kandidater från medlemmarna. Valberedningen kan också föreslå egna kandidater.

5. Kolla kandidater: Gör en lista på alla föreslagna kandidater. Kontrollera att alla verkligen kandiderar. Intervjua kandidaterna vid behov.

6. Analysera kandidaternas styrkor och svagheter och jämför med kravprofilerna.

7. Välj ut de mest lämpliga. Se till att förslaget är balanserat. Skriv en motivation för var och en av dem.

8. Framför förslaget på årsmötet. Motivera det. Ibland skickas förslaget också ut i förväg. Inom Biodlarna gäller detta förbund och distrikt.

Valberedningen ska föreslå en styrelse och andra funktionärer som den tror kan göra ett bra jobb.

Det tillhör god sed inom föreningslivet att en valberedning inte föreslår sig själv. Om en ledamot av valberedningen kandiderar måste denne först lämna valberedningen.

När ska valberedningen presentera sitt förslag till ny styrelse?

Det finns inga generella regler för detta. Det som gäller är det som står i stadgarna. Om det inte står något i stadgarna gäller i första hand föreningens praxis.

Om det inte finns någon praxis i föreningen så gäller god förenings sed. Detta är i första hand en praktisk fråga. Det som är normalt i vanliga föreningar är att valberedningens ordförande presenterar förslaget till ny styrelse på årsmötet som inledning till punkten om val av styrelse.

I förbund så är det vanligt att förslaget presenteras före eller i början av kongressen så att alla får tid att studera och diskutera det innan valet som kanske är dagen därpå.

TEXT: JONAS ERIKSSON, FÖRBUND-CHEF

Sigtuna honungs öppna hus är

Ruben Creutz Borén och hans lillasyster Erika tittar intresserat in i visningskupan tillsammans med mamma Andrea.

Hus för insekter.

Intresset för föreläsningarna är enormt. Många stod utanför för att invänta nästa tillfälle för att få en plats att lyssna.

Kurt och Mona Oldeskog har för sjätte året generöst öppnat sin gård för biodlare på sin gård i Sigtuna.

Idén kläcktes att ordna ett möte för biodlare för sex år sedan. Nu är det på väg att bli en institution och tradition för biodlare kring Uppland och Stockholm.

-Första året, 2012 var vi 45 anmälda. Sedan dess har antalet anmälda dubblats varje år utom i år, berättar Kurt Oldeskog. 460 personer var anmälda till Sigtuna honungs öppna hus i år. När man blickar ut över området några timmar efter att de slagit upp portarna, ser man myllret av biodlare och utifrån det utrymme som alla bilar på fältet tar är uppskattningen att antalet besökare nog är fler än de föransmällda.

-Många kommer också hit oanmälda, säger Kurt.

Det är på Kurt och Mona Oldeskogs gård på landet utanför Sigtuna som biodlarträffen tilldrar sig.

Programmet har sedan det första året utökats med nya inslag.

-Det var år nummer två som vi började med föreläsningar, berättar Kurt.

Ett uppenbart populärt inslag. Inne i ladan för föreläsningarna är det överfullt. De som inte får plats därinne står i dörren för att kunna lyssna.

Föreläsarna har ett rullande schema för att så många som möjligt ska kunna få delges kunskap. Christina Winter pratade på temat odla för bin och humlor. Ise Wentzel Hovmöller berättade om ekologisk biodling. Karina Karlsson rädde hur man tar

hand om sitt vax. Lotta Fabricius Kristiansen berättade om etikettmärkning och försöksvärdar för biprodukter. Eva Forsgren och Preben Kristiansen berättade om de senaste nyheterna inom bihälsa.

På plats fanns också ett stort antal utställare. Sveriges biodlares riksförbund, SBR Stockholmsdistriktet, Biodlarföretagarna och Svenska bin bland annat.

-Det här är ett jättebra tillfälle att träffa många biodlare, säger Hanne Uddling från Biodlarna, Staffan Tegelbäck från Biodlarföretagarna håller med.

Precis vid ingången gjuder Kjell Öberg och Ingemar Åberg, Danderyd/Täby biodlarförening vax. Flera har stannat upp för att se hur de gör.

en tradition för många biodlare

En björn är på plats formad i trä med hjälp av motorsåg.

*Allt började med att Olle Lundkvist hade en idé om någon form av bimöte.
-Det har nu på något vis blivit en viktig träff för många biodlare, säger Olle.*

Många tittar på när Kjell Öberg och Ingemar Åberg gjuter vax.

Preben Kristiansen är en av föreläsarna. Han berättade om de senaste nyheterna inom bihälsa.

Han visar upp en dadant-ram och en Halvsvea. Han berättar att det är eget återvunnet vax.

-Släng inte bort ert vax, det är brist på vax, säger Kjell Öberg.

Vid visningskupan står både vuxna och barn och tittar in nyfiskt.

Karolina Wilczynska berättar om pollen och bikaka vid visningskupan. Några barn äter ivrigt av honungskakorna.

-Det är kul att se hur bina lever inne i kupan, säger Ruben Creutz, Borén.

-Bina är snälla tycker jag, säger Erika Creutz Borén.

Mamma Andrea Creutz berättar att familjen precis fått sin första avläggare och har åkt till Sigtuna för att köpa sig ett startsett.

Vid parkeringen träffar jag Olle Lundkvist som var den som kläckte idén till biodlarnas träffpunkt i Sigtuna.

-Det har på något vis blivit en viktig träff för många biodlare. Nya biodlare, erfarna och även de med större kunskap som exempelvis representanter från jordbruks-

verket och universitetet, berättar Olle Lundkvist.

Olle berättar också att de han möter som är på väg till sina bilar för att åka hem igen är glada och nöjda för att de fått komma.

-Det är förfärligt mycket jobb för Kurt och Mona, säger Olle som varit med och hjälpt till i alla år.

Vad betyder träffen idag för de som deltar tro du?

-Jag tycker det är en viktig sammankomst. Både som ett fint tillfälle att träffa andra biodlare och att utbyta erfarenheter. Det är också ett bra utbildningstillfälle, säger Olle Lundkvist.

TEXT OCH FOTO: MIA KARLSVÄRD

Dags att söka bidrag från fonderna

Sök medel från förbundets fonder!

Nu är det hög tid att fundera om det finns anledning att söka medel ur de fonder som förbundet har tillgång till.

Även om det inte är frågan om några järtelopp som står till buds, så kan ändå en förening med begränsade resurser erhålla en förstärkning på några tusenlappar, vilket kan vara av stort värde för verksamheten.

Förbundet förfogar i dagsläget över fyra olika fonder. Beslutade statuter över hur mycket som kan delas ut, samt till vilka ändamål är fastställt och kan oftast inte ändras, eftersom det bla (för två fonder) är testamenten som ligger till grund för dessa regelverk. För tillfället har vi en låg räntenivå, vilket gör att utdelningsbar avkastning blir begränsad.

Mer information finns på Biodlarnas hemsida under fliken "Om Biodlarna - fonder

att söka medel ur". Där finns det också länkar till ansökningsblanketterna. Sista ansökningsdag är den 10 december, för samtliga fonder. Beslut om tilldelning sker senast 1 april, året efter ansökan.

De fyra fonder som finns är: HF-Fonden

85 % av avkastningen delas ut. Minst hälften till föreningar och distrikt. Ur HF-fonden kan medel sökas för allt som rör bin och biodling, avseende förbundets verksamhet på alla nivåer. Projekt eller aktiviteter som gynnar många av våra medlemmar har företräde. Utdelningsbart belopp för 2017 var ca 22 000 kr.

Biodlingens vänner

Medel ur fonden skall utgå till att främja biodlingen genom forskning och utvecklingsverksamhet, för lokal, regional och central verksamhet. Medlen skall gå till sådan verksamhet som kan betraktas vara en insats utöver det vanliga, dvs inte enbart traditionell verksamhet. Utdelningsbart belopp för 2017 var ca 46 000 kr.

Göte Palmblads stipendiefond

Fondens medel skall gå till forsknings- och studieresor, med avsikt att förbättra avelsarbetet med bin. Förbundet har gjort den tolkningen, av testamentet, att det är studier och forskning på en akademisk nivå som avses. Medlen får inte användas för finansiering av kongresser, men kan användas till utrustning i avelsarbete. Utdelningsbart belopp för 2017 var ca 115 000 kr.

Georg Gustafssons fond

Avkastningen av kapitalet användas för utdelning till medlemmar inom Biodlarna, för inköp av fullgoda bibostäder och/eller nektargivande träd och buskar. Avkastningen är mycket begränsad eftersom vi har ett "lågränteläge". Förbundsstyrelsen har därför beslutat att denna fond till vidare inte skall omfattas av möjligheten att söka medel ur. Så snart det uppstår en avkastning, där det bedöms att det finns ett rimligt kapital att dela ut, så återkommer vi och flaggar upp detta.

Kansliet

Nya medarbetare på förbundskansliet

Som vi tidigare informerat om så råkade vår förbundsadministratör Maj-Britt Järnvall ut för en allvarlig trafikolycka i april och kommer att vara långvarigt sjukskriven.

Eftersom kansliet är en begränsad resurshet har det inträffade inneburit en till vissa delar försämrad service, till våra medlemmar. Vi beklagar givetvis detta, men vår målsättning har hela tiden varit att ge en likvärdig service som tidigare och samtidigt på ett klokt sätt göra en del organisatoriska förändringar.

Vi har innan semestrarna också genomfört en nyrekrytering av en vikarie för Maj-Britt. Från och med 6 augusti är Madeleine Lindqvist på plats på kansliet och

kommer successivt att sätta sig in i alla olika arbetsuppgifter, som Maj-Britt tidigare utförde.

Madeleine anställs på 75 % av en heltidstjänst, i en första period fram till årsskiftet. Under hösten tar vi nya beslut hur vi skall formera oss. Alla förstår att det givetvis tar tid innan Madeleine är varm i kläderna och vi skall givetvis göra allt för att hennes resa i förbundet skall bli så bra som möjligt och samtidigt få till en hög servicenivå. Vi behöver således ha förståelse av alla er medlemmar att vi successivt arbetar oss tillbaka, till den servicenivå som har varit kännetecknande för kansliet.

Förutom vår senaste rekrytering av Madeleine, har vi också under våren rekryterat utbildningsansvarig till en nyin-

rättad tjänst. Här hälsar vi Lennart Johansson, från Linköping välkommen in i gänget. Lennart är from 20 augusti den som ansvarar för förbundets utbildningsverksamhet.

Inledningsvis anställs Lennart på 50 % av en heltidstjänst, men ambitionen och vår övertygelse är att detta snarast bör utvidgas till 75 %, eftersom förbundet växer med många nya medlemmar varje år, där både nya och erfarna biodlare efterfrågar olika utbildningar. Förbundets utbildningsverksamhet är ett högprioriterat område och kommer alltid att så vara!

I kommande nummer presenterar vi Madeleine Lindqvist och Lennart Johansson mer utförligt.

TEXT: JONAS ERIKSSON, FÖRBUNDSCHEF

Medlemsträffar- både trevligt och viktigt

Trots långa avstånd finns ett stort intresse att mötas. Den 12 juni i år bjöd Bengt och Berit Gustafsson i Fu hem medlemmar från Ovansiljans biodlarförening till sin gård för att prata om bin.

Föreningen har medlemmar från ett stort upptagningsområde i Dalarna Mora, Orsa och Älvdalen, Dels pratades det om hur det hade gått över vintern, och om den varma våren. Berit hade sammanställt en lista på bra biväxter som delades ut, varpå vi kunde strosa runt i trädgården och titta på några av växterna på listan. Bengt gick igenom kakor från utskurna drönarramar utan att denna gång hitta varroakvalster. Varroan som nyligen har nosat sig hit till dessa trakter är välkänd, men alla har ännu inte fått in den i sina bigårdar,

Här träffas gamla och nya biodlare från samma förening. Några har haft bin sedan 1970-talet, andra har nyss funnit sin livshobby. Möten mellan människor som delar samma intresse är väldigt lärorika, och kunskap och erfarenheter delas generöst.

och för alla nya biodlare så var detta ett bra tillfälle att visa hur drönarutskärning görs. Vi fick även höra ett par medlemmar berätta om hur de gjort avläggare med olika metoder. Jag har som nybliven ordförande i Ovansiljans biodlarförening förstått vikten av medlemsträffar. Vid detta möte deltog 26 personer varav tre blivande medlemmar.

Vid den senaste räkningen av medlemsantalet var vi 33 stycken, vilket säger en hel del om att medlemmarna vill ses. Det kan inte bara vara korv och fika som drar! Eftersom det nu var andra året i rad som vi sågs i Fu, kan vi väl säga att det blivit en tradition?!

Ordf. Ovansiljans biodlarförening
Charlotta Moraeus

Av Biodlare För Biodlare

Strösocker 25 kg / 800 kg/pall

För aktuella priser se www.lpsbiodling.se
Pris per 25 kg

Bifor i palltank eller hink!

Se samtliga priser på www.lpsbiodling.se

LP:s Biodling AB

Vi köper gärna din honung och ditt vax!

Hör av dig till oss för bästa pris på honung och vax.
shop@lpsbiodling.se eller 0533-63111

Nybörjarpaket 2018 med jacka

Pris: 884,-

Nackakupan

Vi finns på Facebook och Instagram!
www.facebook.com/lpsbiodling samt
www.instagram.com/lpsbiodling Följ oss gärna!

Anmäl dig till vårt nyhetsbrev på www.lpsbiodling.se för att ta del av nyheter och erbjudanden!

Besök vår webshop: www.lpsbiodling.se

I en ny broschyr som producerats till er medlemmar berättar vår rådgivare Karina Karlsson om det värdefulla vaxet. Medlemmarna i Gästriklands biodlarförening har tagit fasta på att ta hand om sitt vax. De präglar tillsammans sitt vax själva. Här delar de med sig av sitt gemensamma arbete.

Föreningen präglar sitt eget vax

Medlemmarna i Östra Gästriklands Biodlarförening kan prägla sitt vax själva. Föreningen har köpt in en vals, som är fri att använda för den som kan och vill.

Det är torsdag kväll och några medlemmar är samlade i föreningens lokal i Trödje. Den här kvällen är präglingsveteranerna Bengt Nyman, Per-Olof ”P-O” Olsson och Ola Westman på plats tillsammans med Salah Faradj som ska lära sig tekniken för första gången.

För även om det är fritt fram att prägla sitt eget vax inom föreningen är det viktigt att lära sig de olika stegen. Om du till exempel missar att doppa stöpbrädan i vatten innan du doppar den i vaxet, så är det bara att skaffa en ny bräda.

– Vi satte i den första doppskivan utan att blöta, allt vax fastnade och gick inte att få bort, berättar Bengt som drog igång vaxpräglingsprojektet.

Han fick idén till att prägla eget vax för flera år sedan och la fram det som ett förslag till föreningens styrelse.

När föreningen sedan köpte in en handvevad vals började arbetet med att få proceduren att fungera.

– I början använde vi en planvals, men det var ju helt onödigt, säger P-O, som är föreningens Oppfinnar-Jocke.

– Vi hade hört någonstans att kakorna skulle bli spröda om vi inte planvalsade först, säger han.

Smältning

Första steget är att lägga vaxet i en vaxsmältare. Efter några timmar när vaxet är flytande håller Bengt över det i ett smalt rostfritt kärl som ligger i ett varmvattenbad. P-O har byggt vattenbadet av en gammal dammsugare och isolerat med liggunderlag.

– Jag har använt Biltemas vattenvärmare, sedan hade jag en gammal termostat hemma, berättar P-O.

Vaxet ska ha en temperatur mellan 73 och 75 grader för att stöpningen ska fungera.

– Det måste vara väldigt exakt, säger Bengt.

Stöpning

Det andra steget är att stöpa vaxskivor. För att alla steg ska fungera så bra som möjligt behöver man vara 3–4 stycken.

– Fyra är optimalt, säger Bengt.

Och idag står fyra personer vid tillverkningsstationerna. Ola står först och doppar ner en bit av en plywoodskiva i vatten. De har också provat att doppa olika plastmaterial, men det funkade inte alls. Ola sänker ner den blöta skivan i det varma vaxet, doppar två gånger och kyler sedan med vatten igen. När vaxet är lagom tjockt, ställer han upp träskivan på en bänk, han skär bort vaxet på kanterna och plockar av två platta vaxkakor.

– Det är viktigt att doppa rakt, annars blir vaxet ojämnt, säger P-O.

Prägling

På tredje stationen står Bengt med en blomspruta i högsta hugg, för det är viktigt att aldrig glömma såpavattnet.

– När du har sprutat en gång, så sprutar du

en gång till. Du måste spruta såpavatten varje gång, säger Bengt.

Det finns en liten behållare under valsen som är fylld med såpavatten för smörjning, men det är viktigt att spraya den övre valsen och översidan på vaxkakorna. – En gång glömde vi spraya valsen och det tog flera timmar att få bort vaxet, berättar Bengt.

Efter Bengt står P-O, för det är bäst att vara två vid valsen. Då kan en person spraya och mata in vaxet, medan den andra personen vevar och drar ut vaxet på andra sidan valsen. Skivorna blir ungefär 2 mm tjocka, precis som de man köper.

– Vi vägde kakorna i början för att få rätt tjocklek, säger P-O.

Han tar den färdiga vaxkakan och skickar den till Salah.

Måttanpassning

Salah står vid stationen efter valsen för att göra det sista steget. Han tar den präglade vaxkivan och lägger den på bänken framför sig. Sedan lägger han en måttskiva ovanpå, just den här har storleken dadant. Salah tar en vanlig bordskniv och skär bort kanterna. Det är viktigt att skära precis längs intill skivan för att vaxet ska passa i ramarna. Han lägger den färdiga mellanväggen åt sidan och skär av kanterna på nästa vaxkaka.

Efter knappt en halvtimme ligger 47 färdiga mellanväggar i en stor hög.

– Det går väldigt fort, det är det här som tar tid, säger Bengt och pekar på vaxsmältaren.

TEXT OCH FOTO: MARITA GRUFVIK

Bild 1: Ola Westman sänker ner doppskivan i smält vax.

Bild 2: Det blir en vaxkaka på varje sida av doppskivan.

Bild 3: Bengt Nyman sprayar såpavatten på valsen för att vaxet inte ska fastna.

Bild 4: Att vara två personer vid valsen gör arbetet mycket lättare.

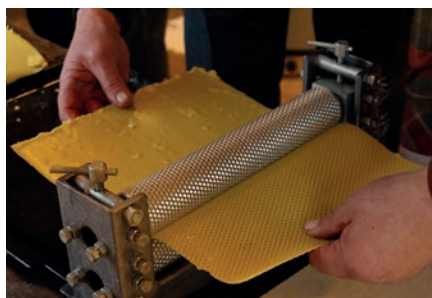

Bild 5: När vaxet präglas blir kakan både tunnare och längre.

Bild 6: Föreningen har måttskivor som passar många olika ramstorlekar

Bild 7: När alla mellanväggar är klara, går det att smälta om spillbitarna och göra fler vaxkakor.

Här är den nya broschyren där Karina Karlsson delar med sig av kunskapen om det värdefulla vaxet. Här får du bland annat vägledning hur du själv tar hand om vaxet. Varje förening kan beställa den gratis via Bibutiken på hemsidan till sina medlemmar.

”Vi bryr oss och därför odlar vi blommor”

Helena Elmquist, Odling i balans.

Allting började med fyra lantbrukare i Skåne som tillsammans ville hitta balans i odlingen. Därmed sådde de ett frö för projektet Samzon.

-Vi måste ta tag i det här med miljön, var Skåneböndernas utgångspunkt, berättar Helena Elmquist, verksamhetsledare på Odling i balans.

Odling i balans startade 1992. De vill visa att ekonomi och ekologi går att kombinera inom lantbruket.

Samzon är ett projekt som leds av Odling i balans där flera lantbruksaktörer samarbetar.

Syftet med Samzon är att utveckla ett koncept för skyddszoner, som minimerar risken för läckage av oönskade ämnen från åkermarken samtidigt som den biologiska mångfalden gynnas, olika typer av rekreativvärden skapas. Samt att lantbruk och handel får ökade möjligheter att kommersialisera en hållbar svensk växtodling.

-På så sätt kombineras en långsiktig produktivitet i lantbruket och skydd av miljön, förklarar Helena Elmquist.

Projektet utvärderas och testas kontinuerligt i samarbete med de aktörer som deltar. -Vi har ett väl utvecklat system för att lantbrukarna ska få kunskap om sin produktion. Dokumentationen och kunskapen gör att man väljer miljövänliga vägar, säger Helena Elmquist.

Hon berättar att vi nu i Sverige ligger i topp vad gäller djurvålfärd.

-Kylskåpen blir tomma om vi inte för tillbaka näringen i jorden. Ett jordbruk bygger på kretslopp, säger Helena Elmquist.

Bina och andra pollinerare och övriga insekter är jätteviktiga för den hela ekologiska balansen.

-Pollineringen har en stor betydelse för skörd av åkerbönor och oljevaxter, säger hon.

Helena Elmquist, verksamhetsledare på Odling i balans. Bild: Privat

Har ni involverat biodlare i projektet?

-Vi samarbetar med SLU där det finns experter på flera områden, så även bin, säger Helena Elmquist.

Det vi jobbar med nu är att få det praktiskt användbart. Odlar man blommor för bin måste man sen vara försiktig med bekämpning. Vi vill få Sverige att blomma, säger Helena Elmquist.

”Nyttan av Samzon är en ökad pollinering för rapsen och på klöver, och i förlängningen kanske även en ökad avkastning.”

*Peter Malmström,
lantbrukare.*

Mitt i bland alla åkrarna intill en skogsglänta står ett antal bikupor. Väl placerade nära rapsen i vindskydd av skogen.

Odling i balans startade på några pilotgårdar i Skåne och har nu vuxit till ett 20-tal gårdar som ingår från söder och till Borlänge i norr. En av de gårdar som ingår är Brobygård som drivs av tre bröder utanför Vadstena. En av dem är Peter Malmström.

Han har tagit en paus en stund och möter upp Bitidningens redaktör ute på gården. Lantbruket omfattas av 530 hektar och drivs konventionellt. Förutom växtodling har de också höns.

-Vi har länge tyckt att det finns mer att så än gräs i kantzoner. Med Samzonprojektet får vi nu den möjligheten, säger Peter Malmström.

Här har nu Peter Malmström och hans familj förvandlat flera kantzoner på Östgötaslätten till uppdukat matbord för pollinatörer.

-Intill flera av våra åkrar har vi sått getört, honungsört och en blandning av ängsblommor, berättar han.

Valet av växterna har inte skett av en slump utan är utvalda i samråd med Hushållningssällskapet som också ingår i projektet. Viktigt är att pollinatörerna har växter under hela året. Därför satsar man på fleråriga växter och växter som blommar under hela säsongen.

-Petter Halldén från Hushållningssällskapet i Uppsala ska besöka vår gård nu i sommar för att dokumentera för kommande utvärdering, förklarar Peter Malmström. Han berättar att det är viktigt att få in i rutinerna. På Malmströms lantbruk har

man valt att så grödorna i Samzons-projekt efter ordinarie vårsådd.

Vad är nyttan med Samzon?

-Att få en ökad pollinering för rapsen och på klöver och i förlängningen kanske även en ökad avkastning, hoppas Peter Malmström.

Vi tar en sväng kring brödernas marker mittemellan fält av höstraps och vårkorn ser man honungsört som är på väg upp.

-Här har vi sått ett halvt hektar med tio olika sorters blommor, bland annat honungsört, säger Peter Malmström och pekar ut över fältet.

Han sätter sig ner för att på nära håll se hur det går för grödan. Det är varmt och soligt och har så varit nu i flera veckor.

-Utvärderingen och precisionen har utvecklats inom jordbruket, men vädret har vi inte någon kontroll på, säger han och ler.

TEXT OCH FOTO: MIA KARLSVÄRD

Tävla med din bästa sommarbild

Har du tagit många bilder i sommar? Delta i Bitidningens fototävling.

Temat är:
”Bisommar”

Skicka din bästa sommarbild till
mia.karlsvard@biodlarna.se
Skicka in din bild senast den:
22 september 2018.

Regler:

1. Du ska själv ha tagit bilden (namn och kontaktuppgifter).
2. Bildstorlek: Minst 0,5 MB och max 10 MB.
3. Minst 900x600 pixlar eller 600x900 pixlar.
4. Bilder i fototävlingarna ska vara av typen JPG eller PNG. 5.

Sveriges Biodlares Riksförbund har rätt att använda de inskickade bilderna mot att ange fotografens namn intill bilden.

Förstapriset är ett presentkort på 1000 kronor i Bibutiken. Andrapriset presentkort på 500 kronor och tredjepriset 250

kronor, också dessa som presentkort i Bibutiken.

Vinnaren utses av redaktören för Bitidningen, Mia Karlsvärd.

Lycka till!

Biodlingskonferens i Leksand

Lördagen den 6 oktober 2018

Alla är välkomna men programmet riktar sig främst till vanliga biodlare, som har minst ett par års erfarenhet. Konferensen finansieras av EU-medel genom det Nationella Honungsprogrammet och är gratis för deltagarna, som själva dock betalar sin fika/lunch själva.

Föreläsningarna är ca 40-50 minuter långa, därefter finns det tid för frågor och diskussioner.

Foto: Pixabay

Tid:

9.15-16.00

Plats: Moskogen, Leksand.

Anmälan om deltagande senast torsdagen 27 september till Maria Ivarsgård, mariaivarsgard@gmail.com, 070-159 64 43 eller till Britta Bröms, brita.broms@hotmail.com, 070-363 89 02.

Program

Tid	Ämne	Föreläsare
Kl 9.15	Fika och mingel	
Kl 10.00	VSH	Karina Karlsson
Kl 11.00	Kvalitetssäkring	Leo De Geer
Kl 12.00	Lunch	
Kl 13.00	Min biodling	Bo Malmsten
Kl 13.40	Biodlarnas utbildning	Monica Selling/Lennart Johansson
Kl 14.30	Fika	
Kl 15.00	Angrepp	Björn Dahlbäck

Stort intresse för på bin på Almedalsveckan

Sedan 2010 samarbetar Gotlands Biodlardistrikt, Honungs Gotlandica och SBR med att visa bin och bjuda på honung under Almedalsveckan.

Syftet med vårt deltagande är naturligtvis att lyfta upp binas betydelse i den svenska naturen och honung som ett viktigt livsmedel.

En representant från SBR och tio medlemmar från både Honung Gotlandica och Biolardistrikts- styrelse turades om att ta emot besökare under tre dagar under Almedalsveckan.

Ungefär 2000 personer i alla åldrar besökte oss och ställde många frågor. Visningskupan var en stor attraktion. Att se och uppleva bin i nära håll. Många ville veta om bisamhällets uppbyggnad. Det var en strid ström av besökare hela tiden. Det

visar att det finns ett stort intresse för bin och biodling hos allmänheten.

Många var också intresserade av att eventuellt ha bin i sin trädgård, men låta någon annan sköta om det.

Att smaka på naturell yoghurt med ny slungad honung var en upplevelse för många. Rinnande honung väckte många minnen från barndom hos en del. Morfar eller farfar hade bin och därför blev jag också biodlare.

Vi blev positivt överraskade av att nästan

alla var intresserade av vilda bin, bidöd och honung som naturprodukt.

Det verkar finnas en ökad medvetenhet om betydelsen av insekter i samband med pollinering och att vi inte klarar oss utan deras hjälp. Några har redan bestämt sig för att börja lära sig om bin och biodling och deras målet ett bisamhälle eller två på trädgården.

Lekbir Belmhamdi,
ordförande, Gotlands biodlardistrikt

Biodlingskonferens i Hässleholm

Lördagen den 20 oktober 2018

Alla är välkomna men programmet riktar sig främst till vanliga biodlare, som har minst ett par års erfarenhet. Konferensen finansieras av EU-medel genom det Nationella Honungsprogrammet och är gratis för deltagarna, som själva dock betalar sin fika/lunch själva.

Föreläsningarna är ca 40-50 minuter långa, därefter finns det tid för frågor och diskussioner.

Tid:
9.15-16.00
Plats: Stoby bygdegård,
Hässleholm. Anmälan om
deltagande senast torsdagen
11 oktober till Nils Reppen,
nils.reppen@gmail.com,
0047 99 10 28 47 eller till
Leo De Geer,
leo.degeer@biodlarna.se,
070-591 59 87

Program

Tid	Ämne	Föreläsare
Kl 9.15	Fika och mingel	
Kl 10.00	VSH	Richard Johansson
Kl 11.00	Övriga biprodukter	Hanne Uddling
Kl 12.00	Lunch	
Kl 13.00	Min biodling	Bo Malmsten
Kl 13.40	Kvalitetssäkring	Ingmar Wahlström
Kl 14.30	Fika	
Kl 15.00	Biodlarnas utbildning	Monica Selling/Lennart Johansson

Foto: Pixabay

Sommarmöte och kalibreringsträff

I juli möttes ett glatt gäng avelsintresserade biodlare med respektive på Buckfastföreningens årliga sommarmöte som denna gång hölls på idylliska Åkulla Friluftsgård i Rolfstorp.

Mötet inleddes av ordförande Eva Castell som hälsade alla välkomna och samtliga deltagare gavs möjlighet att presentera sig. Efter detta fick vi bekanta oss vidare. Under eftermiddagen fördes en öppen diskussion om biodling och föreningsverksamhet. På kvällen samlades vi vid strandkanten för tipsrunda och grillning.

Kvällen bjöd på gott umgänge med såväl nya insikter och förvärvad kunskap som av många goda skratt. På söndagen begav vi oss i samlad trupp till Evald Corneliusson i Skällinge för kalibrering som hölls av Olle Andersson och

Lennart Lilja. Vi delades in i grupper och varje grupp tilldelades en av Evalds bikupor för bedömning av bl.a. temperament, svärmtrohhet, fruktsamhet och kalkyngel samt färg av drönare och arbetsbin.

För mig som inte tidigare deltagit i biodlarverksamhet gavs jag ett ypperligt tillfälle att få bekanta mig med bin samtidigt som jag var omgiven av erfarna biodlare som välvilligt delade med sig av sin kunskap. Avslutningsvis demonstrerades hur

man med florsocker undersöker grad av varroa-angrepp.

Helgen lämnade mig med en nyfikenhet och lust att lära mer. Jag har fått en inblick i Buckfastföreningens fina sammanhållning och gedigna erfarenhet samt inte minst imponerande driv för att utveckla Buckfastbin vidare.

Text och bild: Jennie Johansson

Ytterligare podd-avsnitt för vetgiriga

I sommarvärmen har Hanne Uddling och Lotta Fabricius Kristiansen gått i studio för att skapa fler podd-avsnitt.

Ytterligare fyra program är under produktion. De är tänkta som ett komplement till utbildningen.

I det första programmet samtalar Hanne Uddling och Lotta Fabricius Kristiansen om vikten av att ha starka samhällen inför invintringen med Ylwa Christoffersson, Per-Erik Kruse och Biodlarnas utbildningsansvarige Lennart Johansson. Har du gått nybörjarkursen och inte hunnit skaffa dig erfarenhet av biodling kanske programmet kan hjälpa dig att komma ihåg vad man ska tänka på inför invintringen. Många bin i början av augusti är kanske inte en helt säker signal. Håll utkik efter när fler program släpps via vår hemsida.

Lotta Fabricius Kristiansen och Hanne Uddling.

Höstmöte i Falköping

lördagen den 20 oktober

Skaraborgs Biodlardistrikt hälsar alla biodlare välkomna till ett höstmöte med intressanta föreläsningar, och med möjlighet till att utbyta erfarenheter med likasinnade.

För närmare information och program se skaraborg.biodlarna.se

Plats:
Medborgarhuset/Stadsteatern,
Margaretasalen, Dotorpsg. 38, Falköping

För deltagande betala in 295 kr/person
senast 20/9 till Studieförbundet
Vuxenskolas BankGiro 473-4414.
Märk betalningen med "höstmöte", för-
och efternamn samt e-post adress.

Tid:
08.30 - 16.15

Lunch och kaffe ingår.

Länsstyrelserna

Vill du bli bitillsynsman eller -kvinna?

Det behövs nya bitillsynsmän på flera håll i landet.
Bitillsynsmännen hjälper Sveriges biodlare att hålla bina friska.

De viktigaste arbetsuppgifterna är att informera om bitillsyn och besiktiga bisamhällen. Du ska ha erfarenhet av biodling och vara intresserad av att lära dig mer. Du behöver körkort och bil. Om du antas som tillsynsman så erbjuds du en grundlig utbildning om bishälsa och lagstiftning. Du får ersättning för arbetet.

Läs mer om bitillsyn på respektive Länsstyrelses eller Jordbruksverkets webbplatser. Hör av dig till någon av oss för mer information.

Län	Kontaktperson	Telefon	E-post
Skåne, Kronoberg, Blekinge	Tatjana Blidovic	010-224 12 49	tatjana.blidovic@lansstyrelsen.se
Västra Götaland, Halland	Karin Jarl	010-224 56 51	karin.jarl@lansstyrelsen.se
Östergötland, Jönköping, Kalmar	Anders Eliasson	010-223 54 94	anders.eliasson@lansstyrelsen.se
Stockholm, Uppsala, Södermanland, Västmanland, Gotland	Johanna Lindström	010-223 15 58	johanna.e.lindstrom@lansstyrelsen.se
Dalarna, Gävleborg, Örebro, Värmland	Gunilla Streiffert	010-225 02 67	gunilla.streiffert@lansstyrelsen.se
Jämtland, Västernorrland	Charlotte Wängdahl	0611-34 92 82	charlotte.wangdahl@lansstyrelsen.se
Norrboten, Västerbotten	Anita Heikkilä Sjöberg	010-225 53 10	anita.heikkila.sjoberg@lansstyrelsen.se

”Biodling är mycket mer än honung”

-Man kan sammanfatta konferensens kvalitet som mycket hög. Många viktiga aktörer är på plats och bidrar positivt, inte minst EU-byråkratin, det är många organisationer som försöker få till en positiv utveckling, säger Lasse Hellander, Internationellt ansvarig för Biodlarna efter att han deltagit i BeeWeek i Bryssel.

Som fullvärdig medlem från Sverige i Bee Life är SBR naturligtvis på plats under hela Bee Week i Bryssel. Evenemanget avslöpte de sista dagarna i juni, 26-28. Representationen från Sverige utgjordes av undertecknad samt parlamentsledamoten Jytte Guteland. Medlemmar av EU-Parlamentet kallas för och förkortas MEP.

Jytte Guteland sitter i EUs kommitté om pesticider (Pest-kom). Pesticider är ett samlingsbegrepp för samtliga ”växtskyddsmedel” dvs kemiska gifter som används inom odlingen. Pest-kom ska snart lämna en rapport över sitt arbete och resultat. Hon berättade i ett av våra samtal att de fått veta mycket mer om pesticider

och effekterna än vad som är känt för allmänheten. Vi återkommer senare i BT om denna rapport. Jytte är vår kontakt från SBR i parlamentet och kallar sig själv för bi-ambassadör.

BeeWeek arrangeras i parlamentet av en grupp MEPs. Just under den här perioden är det den borgerliga gruppen som har ansvaret för arrangemanget. Bina har verkligen ”klättrat upp” i fråga om status inom hela EU. Man har under sju år genomfört detta program.

I årets program medverkade sammantaget tre kommissionärer, ett antal MEP, forskare, professorer, direktörer från EFSA, chefer, veterinärer, representanter för företag, bondeorganisationer, Copa-Cogeca, biodlarorganisationer i olika länder samt kemiindustrin. Biodlarna hade flera bidrag i olika seminarier.

En sak som bör nämnas inledningsvis var ledaren för konferensen, Michel Dantin (MEP) och det särskilda tack han framförde till ”växtskyddsgruppen” ECPA/pesticidgruppen och deras sponsring av mötet. Återkommer till det senare.

Knyta kontakter

Det här blir en kortfattad beskrivning och glimtar med kommentarer. Undertecknad deltog i debatten på seminarierna och ”på

golvet” mellan de olika programpunkterna. Det är där man knyter kontakter och kan diskutera utan mikrofoner. Då får man kanske andra svar.

De viktiga kommissionärerna lämnade videohälsningar där de betydade binas betydelse för pollineringsarbetet. Vidare om det nya omfattande samarbetet mellan olika myndigheter för att förbättra situationen inom EU.

Lasse Hellander, internationellt ansvarig.

Under World-bee day, instiftat av FN, lyfte man fram pesticidernas, miljöns och klimatförändringens negativa effekter för insekterna. Vidare att monokulturerna och storleksrationaliseringarna fått till följd att binas motståndskraft sänkts vilket innebär ökade angrepp av virus och sjukdomar. Fokus lades på solitärbin, vilda bin inkl. humlor, inte bara honungsbin. Äntligen har man insett att allt hänger ihop! Kommissionär Mariya Gabriel, Digital ekonomi och samhälle, sa att 1/3 av in-

sekterna har utrotats och beskrev möjliga negativa effekter för samhället om vi inte ändrar oss.

Kommissionär Phil Hogan, DG AGRI, beskrev EUs ekonomiska plan, stödet till jordbruket ska dras ner i alla sektorer, men anslaget inom ”pelare 2” som kan komma biodlingen till del, är den enda sektor som ska öka från 20 miljoner € till 60 miljoner €. Verkligen positivt!

Kommissionären för miljö och marin verksamhet, Karmenu Vella, var dock närvarande under hela seminariet sista dagen som kallades ”High-level konferens”. Han hade en mer negativ inställning till pesticiderna. Vid detta seminarium deltog även EFSA:s direktörer och forskare.

EFSA har haft 3 stora möten med biodlarvärlden, odlarvärlden samt den politiska världen. Det har resulterat i ett 16 punkts-program. Man menar att biodlarna och bönderna kan lösa en del av problematiken tillsammans. Jämför vårt läge i Sverige – med LRFs avslag på SBRs motion, båda att-satserna! Utan dialog!

Dagarna indelades i följande:

Dag 1 – två forskningssymposier med bidrag från olika personer som bl a arbetar med projekt som syftar till positiva effekter i samarbetet mellan forskning, odling och biodling.

En av forskarna från Frankrike, Alain Peeters, från den europeiska föreningen för Agro-ekologi och integrering av Agro-ekologi i den vanliga jordbrukspolitiken (CAP), beskrev ett scenario som verkligen var intressant. I Frankrike gör man många försök med odlingsformer som verkligen syftar framåt i tiden som kan lösa flera problem samtidigt. Odlingsmetoden är bättre än nuvarande ekologiska metoder.

”Vi måste följa utvecklingen internationellt och höja SBR:s status som organisation”

Dag 2 – redovisning av olika praktiska försök till samarbete och effekterna av dessa mellan odlare (inte bara bönder) och biodlare. Här deltog också en representant för EUs veterinärorganisation (FEV). (Tyvärr gjorde han mest reklam för vilka preparat man skulle använda vid akuta situationer. Mycket litet om förebyggande arbete.) Det fanns flera positiva effekter som redovisades av biodlarorganisationer också.

Från Finland redovisade Eeva-Liisa Korpele ett intressant forskningsprojekt som pågått några år. Det går ut på att bina sprider biologiska fungicider (svampmedel) till de blommor de besöker, som motverkar mögelangrepp i fruktproduktionen. Bina ”trampar” i ett damm vid flustret och lämnar svampsporer i blommorna de pollinerar. Selektiv applicering och svampen de för med sig har ingen effekt på bina eller andra insekter. Den biologiska fungiciden (svampen) motverkar lagringssvampar som annars skulle förstöra frukterna. Ett intressant uppslag som säkert kan vidareutvecklas.

Dag 3 – ”The high-level konferens” med EFSA & Co, delvis beskrivet ovan. EFSA initierar ett forskningsprojekt om vad som stressar bin. Men man hade glömt bort biodlaren i försöksdesignen!

Insikt i spelet bakom kulisserna

Jag blev inbjuden under konferensen att delta i gruppen som planerar nästa BeeWeeks program. Den kommer att hållas efter valet till EU-parlamentet i oktober 2019.

Den första informationen var inte positiv. Influensen och styrningen från de största sponsorerna, kemiföretagen och European Crop Protection Association (ECPA), är ett stort problem. Det gamla talesättet gäller i högsta grad här: ”Den som betalar fiolerna bestämmer musiken!” Vi inom Bee Life diskuterade därför att helt lämna BeeWeek-samarbetet i protest tillsammans med de andra bi-organisationerna. Detta för att göra en markering att styrningen från kemiindustrin inte är OK, detta är baksidan av lobbykulturen.

Sammanfattningsvis

Man kan sammanfatta konferensens kvalitet som mycket hög. Många viktiga aktörer är på plats och bidrar positivt, inte minst EU-byråkratin, många organisationer som försöker få till en positiv utveckling. Men

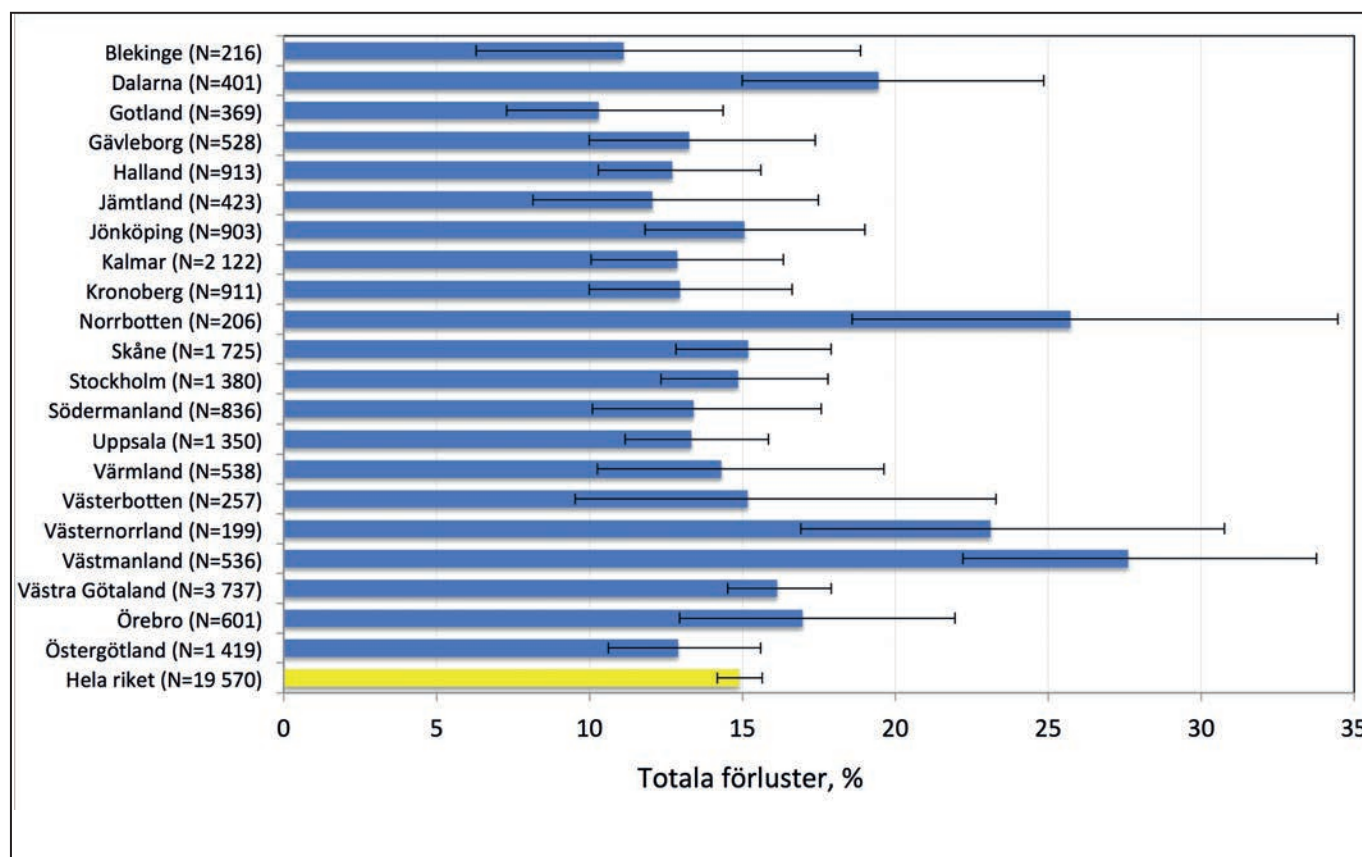

som alltid överallt finns dunklare partier, bakom kulisserna som inte tål ljus, så är det även i Sverige. Vad man kan särskilt lyfta fram är det mycket viktiga arbete som görs för bina, inte minst genom Bee Life. Det pratades inte honungsproduktion över huvud taget vid denna konferens. Det är bin, miljö, kemikalier, odlade, klimatförändringen, konflikter, mest bra försök och forskning, men också erfarenheter som behöver förbättras. Det är binas roll i det ekologiska systemet och pollineringsarbetet som står i fokus, sen får vi lite honung på köpet.

Min uppfattning är att vi måste följa utvecklingen internationellt, dra nytta av den processen och själva jobba inom SBR på att höja vår status som organisation inom alla sektorer, inte bara honungsproduktion. Vi har för länge haft ett ensidigt fokus på honung. Biodling är så mycket mer och den omgivande miljön förändras mycket snabbt och då inte till det bättre för bina.

Genom detta internationella arbete gick det att stoppa neonikotinoiderna (även om alla inte tycker att det var bra). Några neonicker återstår, men nu är nästa fokus också på att stoppa RoundUp. Vi har från Bee Life också gjort en skrivelse till kommissionen om att även stoppa de kvarvarande neonikotinoiderna. Det finns krafter som vill att de ska spridas mer och då blir det inte bättre.

**LASSE HELLANDER
INTERNATIONELLT ANSVARIG**

Figur 1. De totala vinterförlusterna under vintern 2017/2018 i de olika länen samt i hela landet. N anger antal samhällen. De horisontella svarta linjerna anger 95 % konfidensintervall. Om dessa linjer överlappar varandra finns det ingen statistisk säker skillnad mellan förlusterna. Diagram: Preben Kristiansen

Övervintringen 2017-2018

I förra numret av Bitidningen redovisades några preliminära resultat från den enkät om övervintringen som genomfördes under maj månad. Nu har en del av de data som kommit in genom enkäten bearbetats.

Det kom in 2260 användbara svar, vilket är lite fler än i fjol, då det kom in 2186 svar. Antal samhällen som svaren omfattar är 19570 vilket är lägre än i fjol då antalet var 20353. Det lägre antal samhällen som detta års enkät omfattar beror troligen på att det tydligare angavs att avläggare inte skulle räknas med i antal samhällen som används i beräkningen av vinterförlusterna, utan frågorna kring dessa avser endast produktionssamhällen.

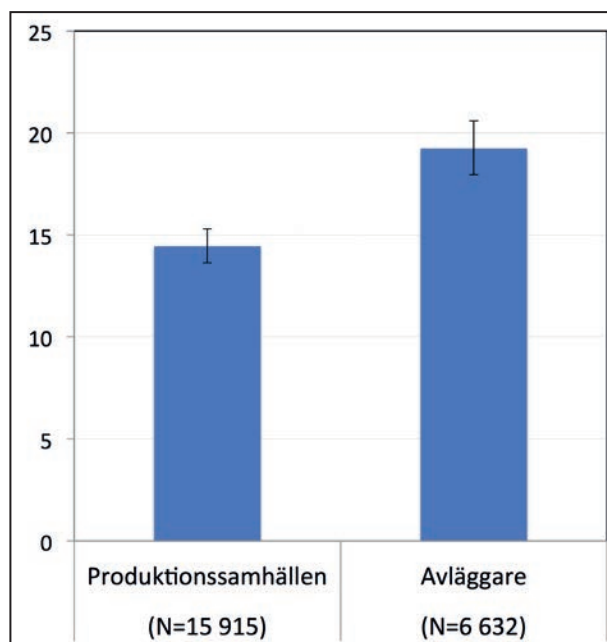
Av de 19570 produktionssamhällen som invintrade var 1877 döda efter vintern och 714 samhällen hade olösliga problem med drottningen. Dessutom gick 323 samhällen förlorade på grund av yttre faktorer som t.ex. storm, nedfallna träd, snö, översvämning stöld och angrepp av djur som möss, grävlingar och hackspettar. De totala förlusterna av de invintrade produktionssamhällen var 14,9 procent, vilket är 0,3 procentenheter lägre än i fjol. Figur 1 visar förlusternas storlek i varje län.

Enkäten innehöll två frågor om avläggare, en om antal avläggare som invintrade och en om hur många av dessa som gick förlorade under vintern. Båda dessa frågor samt frågorna om antal produktionssamhällen besvarades av

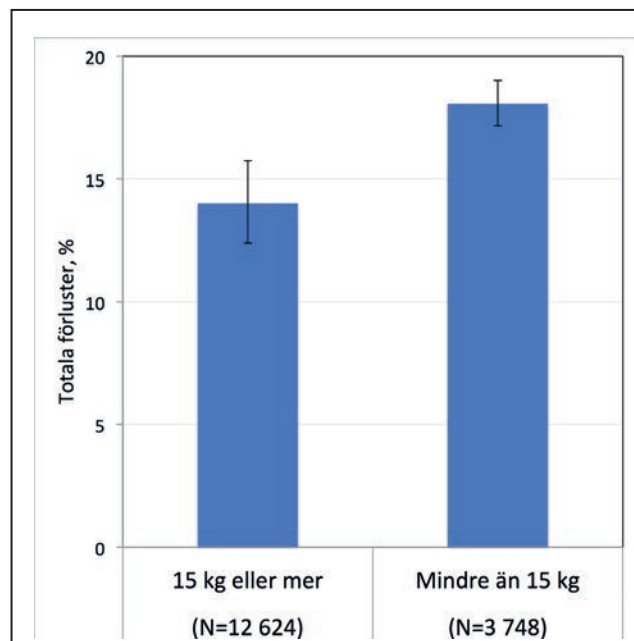
1530 biodlare, som totalt invintrade 6632 avläggare. Figur 2 visar förlusterna av avläggare respektive produktionssamhällen hos de som besvarade alla de nämnda frågorna.

Som även tidigare års enkäter har visat spelar mängd foder som getts inför vintern roll för förlusternas storlek, samma sak gäller problem med drottningar och förekomst av bin med missbildade vingar.

De 648 biodlare som svarade att de inför vintern 2017/2018 gav mindre än 15 kg foder (torrsbstans) per samhälle hade i genomsnitt 20,2 procent förluster, de biodlare som gav 15 kg eller mer förlorade 15,9 procent av sina samhällen. Figur 3 visar de totala

Figur 2. De totala vinterförlusterna under vintern 2017/2018 bland produktionssamhällen respektive avläggare. N anger antal samhällen. De lodräta linjerna anger 95 % konfidensintervall. Skillnaden mellan de två grupperna är statistisk säker. Diagram: Preben Kristiansen

Figur 3. De totala vinterförlusterna under vintern 2017/2018 i gruppen av samhällen som fick 15 kg socker eller mer jämfört med gruppen av samhällen som fick under 15 kg (torrsubstans). N anger antal samhällen. De lodräta linjerna anger 95 % konfidensintervall. Skillnaden mellan de två grupperna är statistisk säker. Diagram: Preben Kristiansen

Bodlingens storlek	Bodlare	Samhällen	Totala förluster, % (95% CI)	Genomsnittliga förluster, % (95% CI)
1-15	2042	8810	17,2 (16,2-18,2)	17,8 (16,3-19,3)
16-50	158	4046	13,3 (11,7-15,1)	13,0 (11,0-15,1)
51-150	53	4419	14,2 (11,0-18,1)	13,8 (9,8-17,8)
151 och fler	7	2295	10,2 (7,3-14,2)	11,7 (6,8-16,6)
Alla	2260	19570	14,9 (14,2-15,6)	17,4 (16,0-18,7)

Tabell 1. De totala och genomsnittliga förlusterna vintern 2017/2018 hos biodlare med 1-15, 16-50, 51-150 och 151+ samhällen. Tabell: Preben Kristiansen

förlusterna hos biodlarna i varje av dessa två grupper.

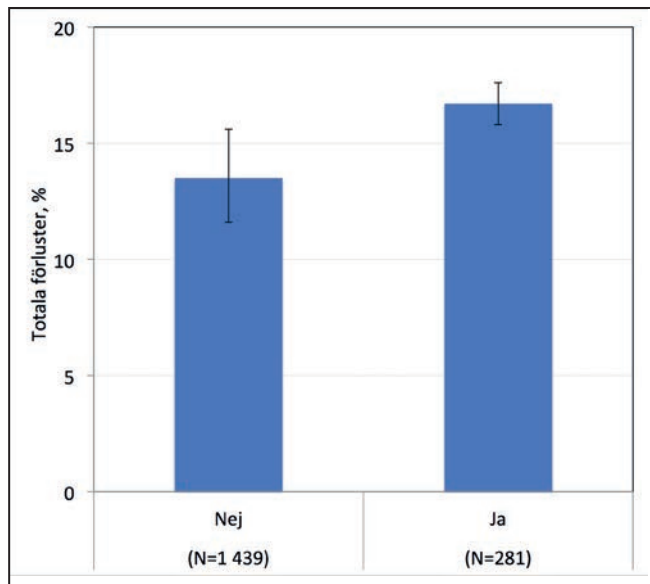
De 227 biodlare som svarade att de hade fler problem med drottningarna hade i genomsnitt 21,6 procent förluster. Hos de 1089 som svarade att problemen med drottningarna hade varit som normalt eller mindre var förlusterna i genomsnitt 16,5 procent.

Biodlare som svarade att de under säsongen 2017 såg bin med missbildade vingar i sina samhällen hade högre förluster än de biodlare som svarade att de inte såg sådana bin (se figur 4). Att förekomst av bin med missbildade vingar i samhällen ger risk för högre förluster har även tidigare års enkäter visat.

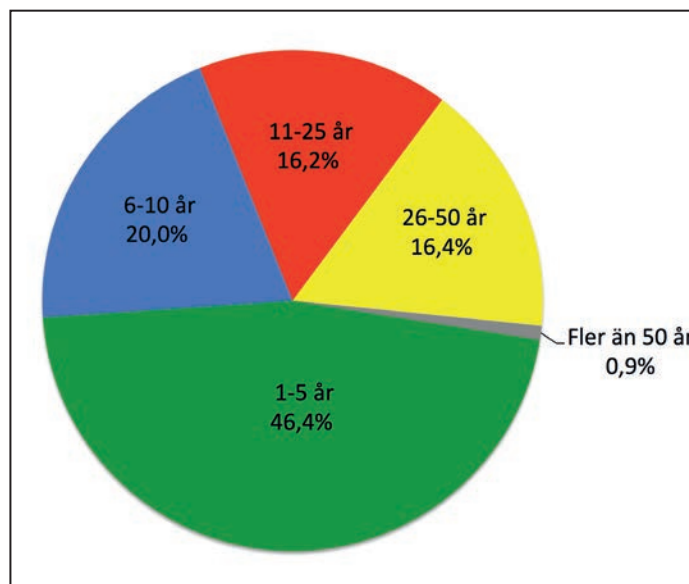
Enkäten innehöll frågor om kön och antal år som biodlare. Frågan om kön besvarades av 2165 biodlare, därav var 34,8 procent kvinnor och 65,2 procent män. De kvinnliga biodlare invintrade i genomsnitt 5,4 samhällen, de manliga 10,8. Det fanns ingen skillnad avseende förlusternas storlek mellan de två grupperna.

Nästan hälften av de 2242 biodlare, som besvarade frågan om antal år som biodlare, har bara haft bin i 1-5 år (se figur 5). Av de 749 kvinnliga biodlare som besvarade den frågan har nästan 60 procent haft bin i under 6 år. De biodlare som haft bin i 1-5 år invintrade i genomsnitt 3,6 samhällen/biodlare, de som haft bin i 6-10 år invintrade i genomsnitt 9,5 samhällen. Det finns

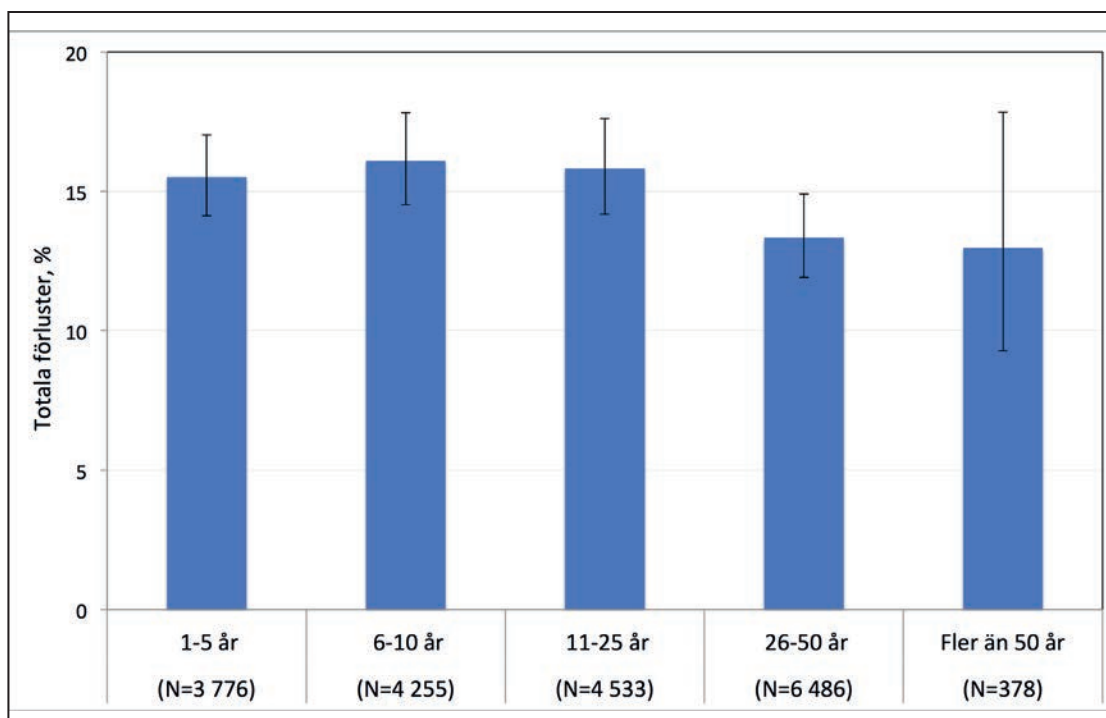
en tendens att det genomsnittliga antal samhällen/biodlare ökar med antal år som biodlare. I gruppen av biodlare som haft bin 11-25 år är antal samhällen/biodlare 12,5, i gruppen som haft bin 26-50 år är det 17,6 och i gruppen som haft bin i fler än 50 år är det 18,9. Som framgår av figur 6 finns det inga statistisk säkra skillnader i förlusternas storlek mellan de olika grupperna, även om förlusterna tenderar att vara lägre hos biodlare som haft bin i fler än 25 år. Av tabell 1 framgår att gruppen av biodlare med 1-15 samhällen utgör den största andelen av de biodlare som besvarat enkäten (90,4 procent). Den gruppen invintrade cirka 45 procent av det totala antal produktionssamhällen (19570) som gick in i vintern 2017-2018.

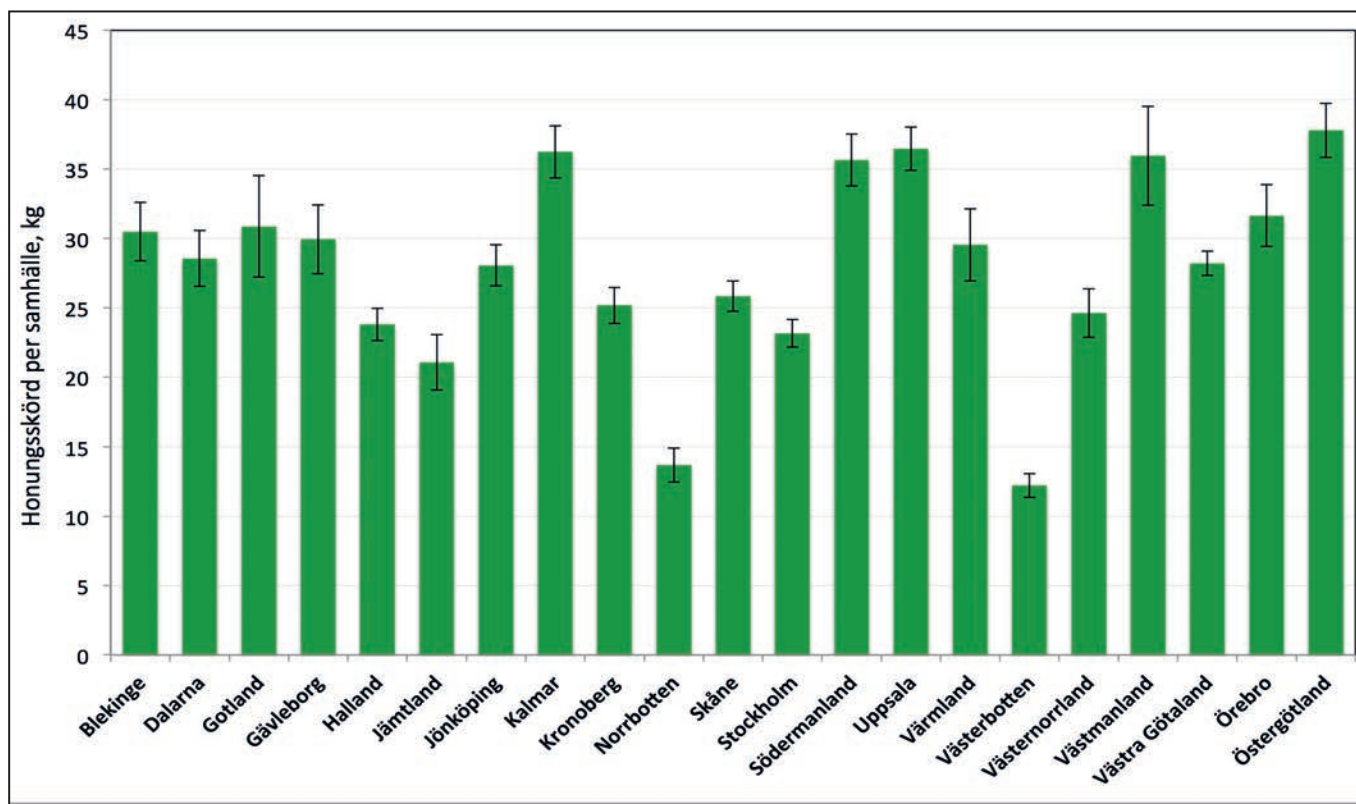
Figur 4. De genomsnittliga vinterförlusterna under vintern 2017/2018 hos biodlare som svarat på frågan om de såg eller inte såg bin med missbildade vingar under säsongen 2017. N anger antal biodlare. De lodräta linjerna anger 95 % konfidensintervall. Svar från biodlare som angett att de har bin i ett område utan varroa är inte inkluderade.
Diagram: Preben Kristiansen

Figur 5. Andel biodlare (av 2240) som haft bin i 1-5 år, 6-10 år, 11-25 år, 26-50 år eller fler än 50 år.
Diagram: Preben Kristiansen

Figur 6. De totala vinterförlusterna under vintern 2017/2018 i de olika grupperna av biodlare som delats upp på antal år med bin. N anger antal samhällen. De lodräta linjerna anger 95 % konfidensintervall.
Diagram: Preben Kristiansen

Figur 7. Den genomsnittliga honungsskörd per samhälle i de olika länen. De lodräta linjerna anger standardfelet.
Diagram: Preben Kristiansen

Som också framgår av tabell 1 var förlusterna (såväl de totala som de genomsnittliga) störst i den gruppen, medan de var lägst hos de biodlare som invintrade 151 samhällen eller fler. Totala förluster avser andel förlorade samhällen av det totala antal invintrade samhällen som ingår i undersökningen.

Genomsnittliga förluster är ett genomsnitt av de förluster som varje biodlare har haft. I genomsnitt förlorade de 2260 biodlare som besvarade enkäten 17,4 procent av sina produktionssamhällen under vintern. Det är inte samma sak som att alla biodlare i undersökningen förlorade den andelen av sina samhällen, utan några hade 0 procents förluster medan andra förlorade alla sina samhällen. Andelen av alla 2260 biodlare som förlorade 50 procent eller fler av sina samhällen var 14,4 procent. Av de 416 biodlare som invintrade 10 samhällen eller fler förlorade endast 3,6 procent mellan 50 och 100 procent av sina samhällen. En stor andel av de biodlare som

undersökningen omfattar hade förluster på endast 10 procent eller lägre. I gruppen av de 416 biodlare som invintrade 10 samhällen eller fler var det 49,8 procent, och av alla 2260 biodlare hade 59,4 procent förluster på 10 procent eller lägre.

Honungsskörden 2017

En av frågorna i årets enkät om övervintringen handlade om honungsskörden 2017. De 2182 biodlare som svarade på den frågan fick i genomsnitt cirka 28 kg honung per samhälle. Figur 7 visar skörden i de olika länen enligt svaren som kom in.

Hur honungsskörden blir i år går inte att säga i dagsläget. Men med tanke på det varme och torra vädret vi haft denna sommar lär det inte bli någon rekordskörd i år heller. Visserligen kunde många biodlare på en del håll i landet slunga rätt mycket honung tidigare än vanligt, men sedan midsommars har det inte skett mycket i samhällena i den

sydliga delen av landet. Det samhälle i Tjällmotrakten som står på en av de kupvågar jag nämnde i förra numret av Bitidningen har under juli månad gått ned cirka 3 kg i vikt.

Att tänka på inför vintern

Som nämnts ovan har det på många håll i landet varit dåligt drag under juli. Det har naturligtvis haft betydelse för samhällenas utveckling. Risken är stor att det i många samhällen inte har producerats tillräckligt med bin för att få ett invintringsdugligt samhälle.

Med tanke på detta och de högre förluster bland avläggare (se figur 2), vill jag upprepa min rekommendation om att endast invintra samhällen som i första halvan av augusti har yngel i minst hälften av de ramor som samhället ska invintras på. Samhällen som inte har det och som för övrigt är friska bör slås ihop. Det är bättre att övervintra ett färre antal men starka samhällen än många svaga samhällen.

monica.selling@biodlarna.se

MONICA SELLING
Förbundsordförande

Krönika

Galna fåraherdar och likaledes galna biodlare

Denna den varmaste sommaren sedan mätningarna började för sådär 260 år sedan är det inte helt lätt att hålla fokus längre stunder i taget. Denna dag visar termometern 31 grader varmt, i skuggan. På Orust, nära havet, där det ändå alltid fläktar lite! Vi, biodlare, har sällan varit så påpassade av medierna! Hur går det för bina, blir det någon honung? Svälter de, varför då? Hur gör ni då? Får de behålla redan indragat foder! Vi är många som i år kunnat ”vika ut oss” i kontakter med journalister. Är det till gagn för biodlingen? Ja, om vi är sakliga och vet vad vi talar om. I vanlig ordning ser förutsättningarna lite olika ut i vårt avlånga land. Det kan bli något komplicerat för de journalister som gärna vill ha entydiga larmrapporter men vi gör klokt i att vara pedagogiska och förklara komplexiteten i vår hobby alternativt vår näring.

Monica Selling
Ordförande förbundsstyrelsen
monica.selling@biodlarna.se

Kanske man skulle slå sig på vinodling istället? Det verkar bli fina och smakliga druvor denna sommar och vinrankorna tycks ha långa, djupgående rötter som faktiskt når ner till det vatten som ändå finns. Här verkar det vara sämre med de moderna, högavkastande svenska grödorna. Om man inte som i Järna envetnas med att odla äldre sorter med längre rötter. Vi kommer kanske att behöva vår fröbank på Svalbard men där smälter ju permafrosten i rasande fart.

Fast jag tror att våra kära vänner, norrmännen fixar detta. De håller redan på att gjuta in bergtunnlarna så de ska klara anstormningen av isvatten. Norrmän ja, det är ett sympatiskt folk. Vi var ett 30-tal, pigga biodlare från mitt distrikt, som gjorde en 3-dagars studieresa i början av juni. Intressant, generöst och väldigt morsomt.

Jag läste en kul artikel i Texas AM Today om ”Mad Honey”. Någon som vet vad det är? Jag hade ingen aning. Det är ett stycke kulturhistoria. Låt vara en något märklig sådan, men det kan man ju säga om många saker idag.

Kärt barn har många namn. Vad sägs om Miel Fou, Deli Bal eller Crazy Nepal Honey. Redan under antiken fanns kunskapen och under romartiden fram till i våra dagar nämns denna honung i olika sammanhang. Under 1700-talet var den en välkänd ingrediens i alkoholhaltiga drycker och den säljs idag som nepalesisk honung. Vacker till färgen och tydligen lite bitter. Det låter som min absoluta favorithonung, kastanjehonung från Norditalien. Jo, jag gillar ljunghonung från västkusten också! Den är extremt dyr. Vad sägs om 750 kr/100 gram. Res till Appalacherna i östra USA om hösten så är chansen stor att få smaka av den. Om du inte vandrar i Nepal vill säga. Men ta det varligt för i stora mängder kan den vara dödlig. Vad den är däremellan vågar jag knappt tänka på men man ska ta det ytterst varligt och inte äta den om man är under 18 år.....Jag vill gärna kalla den för en sorthonung. Den är exklusiv men ack så lurig. I små mängder har den en berusande effekt. ”Man blir hög.” Sedan urminnes tider är den alltså känd för sina hallucinatoriska egenskaper. Bina samlar pollen från rhododendronbuskar. Endast två av mer än sjuhundra sorters rhododendron innehåller en naturlig neurotoxin kallad grayanotoxin och denna honung är alltså världens dyraste honung. Där ligger manukahonungen i lä. En turkisk herre fick frågan om vilka som äter denna honung och svarade då att honom veterligt är det bara galna fåraherdar och likaledes galna biodlare!

Föreningar

Grannföreningar är välkomna

Söderåsen Bf Tisdag 4/9 Honungsbedömning. Stenestad 19:00-21:00.

Västra frölunda Bf Välkomna till Västra Frölunda biodlarföreningens den 5 september 2018 i Sjöbergen klockan 18,00 2018. Program invintring.

Västra frölunda Bf Välkomna till Västra Frölunda biodlarföreningens den 19 september 2018 i Sjöbergen klockan 18,00 2018. Program Oxalsyra/myrsyra eller andra bekämpningsätt.

Mölnåls Bf möte onsdagen 4 sept kl. 18.30 Långåkers Hembygdsgrd, Kålleröd. Program: Invintringsbestyr, presentation av olika projekt bisnickeri, information och fika.

Lunds Bf 18/9 kl 19.00 Linero Fritidsgård Temakväll: Vax, propolis och pollen. Ta med dina bästa tips på hur du hanterar dessa vax, pollen och propolis så delar vi erfarenheter med varandra. Om ni inte har så stor erfarenhet så är ni välkomna att komma och lyssna och ställa nyfikna frågor. Föreningen bjuder på godfika. Anmäl er gärna till Karin Herrlander på email: herrlander@outlook.com

Södra Inlands Bf Måndag 3 september kl 18.00. Höstmöte i Kareby IS klubbstuga vid Kringleddammen. Föredragshållare medverkar. Fika till självkostnadspris. Lotteri. Alla intresserade är välkomna. Mer info på hemsidan <https://sodrainlands.biodlarna.se/> Måndagsträffarna i föreningsbigården fortsätter varje måndag kl 18 tom 15 oktober. Studieförbundet Vuxenskolan är medarrangör.

Dalslands södra Bf 8 sep kl 10-16 Vi medverkar på Bygdefesten i Brålanda. Vill du vara med och sälja din honung? Kontakta Agneta.

Högbortens Bf Bötterumsmässan lör 1/9 10-16 Hembygdsgrden, Bötterum, Långemåla. Besök vår monter med bl.a. honungsförsäljning.

Ligusticagruppen Lördagen den 29 september. Årsmöte, Biodlingens hus i Skänninge Fika och mingel från klockan 9. Lunch klockan 12. Årsmötesförhandlingar. Björn Lagerman kommer och berättar om sin mobilapp för Beescanning och en del annat. Anmälan till P O Wagnsgård gärna före 20 september på tel. 070-5114858 eller wagnsgard2016@outlook.com

Örebro Bf Arbetsmöten och passning onsdagar kl 17-19 i Karlslund, 4 km väster om Örebro. Kontaktpersoner: Pasaga Ramic 073-9041387, Hans-Olov Andersson 019-252108. Mickelmässmarknad söndag 16 sep, kl 11-16. Kulinarist äventyr, honungsförsäljning, vsning av Bigården och Bihistoria.

Uddevalle bf Välkomna till möte med Uddevalle lanejdens biodlare den 13 september i Forshälla bygdegård kl 19. Ingrid Kennborn håller föredrag om ättliga ogräs. Grannföreningar välkomna. Kaffe med dopp serveras för 20 kr.

Distrikt

Granndistrikt är välkomna

Kronobergs distrikt. Länets bästa honung 2018. Tävlingsbidrag lämnas till Ulf Fransson senast 10 sept. En Höö-parad drottning lottas ut bland inlämnade bidrag. Tävlingsregler se vår hemsida. Final på honungens och äpplets dag söndag 23 sept. på Korrö, Linneryd. Även tävling Bästa äppelkakan. Föreläsare är Tony Johansson, vinnare i SVT's Trädgårdskampen 2014 föreläser. Ämnet är polinering i den egna trädgården. Samarbeta med Korrö och Studieförbundet Vuxenskolan.

Jönköpings läns biodlardistrikt inbjuder alla föreningsordförande till en kväll med distriktsstyrelsen. Samtal, resonemang, aktuell information och goda idéer. Onsdagen den 3 oktober kl 18.30 i Lindellsalen hos SV, Huskvarnavägen 40, Jönköping. Anmälan senast 30/9 till Sture Käll, sture.kall@telia.com eller 0738-345016. SV:s lokala Lindellsalen Huskvarna vägen 40.

Vi minns

Karin Hjärpe
Leksands Bf

Betil Magnusson
Varbergskretsens Bf

Bengt Aronsson
Burseryds Bf

Nu fyller en av landets äldsta biodlareförening 120-år Marks häradsbiodlareförening

Detta firar vi 20 oktober 2018 i Hajoms bygdegård. Vi börjar 15:00

Anmälan görs till Bertil Hultèn telefon 073-6546769 eller bertilskene@gmail.com senast 7 oktober.

När man har anmält sig betalas 150kr/person in till

Bankgiro 518-2936 eller Swish 1236677850

Anmälan är bindande. Vid frågor ring Åke Ferm 0706-273474

Säljes material mm

Biredskap Freddy Duwe, Vårsta
Malmtorpsv. 19, 14771 Grödinge
070-5107054, info@freddyduwe.com
Öppetider se
www.freddyduwe.com

BI & BIODLINGSTILLBEHÖR

Smedgatan.1 Svedala
Öppet alla dagar i veckan
Ring oss på förmidagen samma dag ni
tänker komma så att vi kan bestämma
en tid som passar oss alla.
Se även vår hemsida för rabatter m.m.
www.bisvedala.se
0708-95 50 30 0708- 95 50 25

Locksigill. Flera sorter,
enkelt att beställa, snabb leverans.
www.honungssigillet.se

www.alltombiodling.se
böcker, filmer, nyheter,
reportage om bin och biodling.

Beg plastramar och lådor
3/4-Langstroth köpes. Gärna parti om
minst 50st lådor eller 500 ramar.
Kalle@kallemedbina.se 070-7334412

Bisamhällen

Bisamhällen LN Buckfast säljes.
0706471821

Buckfastsamhällen med årdsrottning.
10 ramar LN. Ev även kupor. Växjö
0723-131087

DR. Anatoliska bergsbin.
Glimma bigårdar, 044-42828

Fröer för humlor och bin
nektar och pollenrika växter

- Allt för biodling -
Från nybörjare till yrkesbiodlare
Välkomna till vår butik i Skåne.

Vi köper din honung & ditt vax!
Biredskap, vaxhantering, foder, glasburkar & gott kaffe!
AB Lindhagens Bigårdar, Norra Grönby, Anderslöv
Hemsida: www.lindhagen.se Telefon:0410-280 95

Vi köper ditt vax & din honung

Biredskap Stockholm/Arlanda/Uppsala

Hela sortimentet. Återförsäljare för LP:s Biodling

www.sigtunahonung.se 070-591 42 84 info@sigtunahonung.se

ÖSTGÖTAHONUNG KÖPES
Nyslungad. Betalas med minst **47 kr/kg**
och hämtas inom länet.
Ring Jörgen 0768-63 86 40
För dagspris se www.ekotrop.se

Honung köpes! Bimäster

Vi hämtar grovsilad honung hos Dig. Lånar ut
tunnor och palltankar. Snabb betalning-bästa
marknadpris. Extra för Krav, ljung och skog.
Mats i Vånga, Karlsson 070-2094950
Göran i Vänge, Sundström 070-5664268

Just nu i webshopen
POP UP STORE
Inför nästa års uppgradering
av biodlaroverallen säljer vi
ut vårt nuvarande lager till
50 % rabatt

**Foder
Kraftfoder
Kuphygien**
Lustgårdens biodling
tel 035-17 55 90

Biredskap, Järbo Biodlarservice.
Besök vår webbshop eller vår butik och
se vad vi har att erbjuda. Tel.0290 70277
www.jarbobiodlarservice.se
info@jarbobiodlarservice

Vi köper din honung!

Med över 50 år i honungsbranschen fortsätter vi
att ta vårt ansvar för den svenska naturen.
I detta arbete är du som biodlare en otroligt viktig
samarbetspartner och vi söker ständigt efter nya
biodlare som vill sälja sin honung till oss.

Hör av dig till Marie Rosén och anmäl ditt intresse.
marie.rosen@svenskhonungsforadling.se
073-523 31 03

Biodlarna kontakt

FÖRBUNDEXPEDITIONEN

Borgmästaregatan 26, 59634 Skänninge
Tel: 0142-482000

Förbundschef

Jonas Eriksson, 0142-482001
E-post: jonas.eriksson@biodlarna.se

Förbundsadministratör (sjukskriften)

Maj-Britt Järnvall, 0142-482002
E-post: maj-britt.jarnvall@biodlarna.se

Vikarierande Förbundsadministratör

Madeleine Lindqvist 0142-482009
E-post: madeleine.lindqvist@biodlarna.se

Ekonomiansvarig

Anette Irebro, 0142-482003
E-post: anette.irebro@biodlarna.se

Bankgiro: 512-7113 (medlemsavgifter).
Bankgiro: 413-6149 (övriga betalningar).
Plusgiro: 86 85-0 (övriga betalningar).

Öppet: må-to: 08.00-16.00, fre: 08.00-12.00.
Lunchstängt 12.00 - 13.00.

BIHÅLSOKONSULENT

Preben Kristiansen. Tel 036-158520.
E-post: preben.kristiansen@jordbruksverket.se

RÅDGIVARE BIODLINGSFRÅGOR

Karina Karlsson. Tel 0142-482004.
E-post: karina.karlsson@biodlarna.se

REDAKTÖR

Mia Karlsvärd - mia.karlsvard@biodlarna.se
Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge
0142-482006

Prenumeration på BITIDNINGEN
Tidningen är en medlemsförmån för medlemmar i Biodlarna. Du kan också prenumerera separat på Bitidningen. Du betalar då 500 kr för ett helår (inom Sverige) på pg 86 85-0 till SBR.

Artiklar och mötesnotiser till BITIDNINGEN
Skickas till redaktörens adress. Författarna ansvarar för innehållet i sina artiklar, som ej behöver återge redaktionens eller förbundets mening. Ett år efter utgivning av den tryckta tidningen läggs denna ut på SBR:s hemsida biodlarna.se

Annonser till BITIDNINGEN
Till Bitidningens redaktör. Se adresser och telefon och e-post härintill. Annonsspriser se information här nedan.

WEBBANSVARIG

Mia Karlsvärd, 0142-482002
E-post: mia.karlsvard@biodlarna.se

MODERATOR SBR:S FORUM

Bo Malmsten Tel 070-616 90 93
bo.malmsten@biodlarna.se

Biodlarnas BIBLIOTEK

Ultunabiblioteket, SLU, Box 7071,
75007 UPPSALA. Tel vx 018-671000.
Låneböcker beställs genom ditt lokala bibliotek.

FÖRBUNDSSTYRELSE

Förbundsordförande

Monica Selling,
Dale Prästgård 305, 47492 Ellös.
Tel 0142-48 20 08, 073-8458515
monica.selling@biodlarna.se

Vice förbundsordförande

Ingmar Wahlström,
Östra Karsbo 502, 37045 Fågelmara.
Tel 070-9929330.
ingmar.wahlstrom@biodlarna.se

Styrelseledamot: Lars Hellander,
Blackebergsplan 10, 168 49 Bromma.
Tel 070-2163390.
lars.hellander@biodlarna.se

Styrelseledamot: Hanne Uddling,
Vansö Rosenberg, 64592 Strängnäs.
Tel 073-3341418
hanne.uddling@biodlarna.se

Styrelseledamot: Leo De Geer,
Krunegårdsvägen 123-14, 291 69 Fjälkinge.
Tel 0705-915 987
leo.degeer@biodlarna.se

Styrelseledamot: Pierre Atterling,
Kyrkofjäll 7, 47192 Klövedal. Tel 0706526346
pierre.atterling@biodlarna.se

Styrelseledamot: Bo Malmsten,
Åminne Sjömalmsvägen 23, 33191 Värnamo.
Tel 070-616 90 93
bo.malmsten@biodlarna.se

Styrelseledamot: Björn Dahlbäck,
Krögarvägen 8, 33153 Värnamo.
Tel 0760-35 66 46
bjorn.dahlback@biodlarna.se

Styrelseledamot: Therese Ekebratt,
Härbrevvägen 27, 89151 Örnsköldsvik.
Tel 070-828 03 59
therese.ekebratt@biodlarna.se

Annonstaxa

KOMMERSIELLA ANNONSER

Ta kontakt med Bitidningens redaktion. mia.karlsvard@biodlarna.se
Tel 0142-482006.

Uppslag (två sidor): s/v 18.000:-, 4-färg 21.000:-.

Baksidan: format - hela sidan utom 7 cm överst av sidan: ej s/v, 4-färg 15.000:-.

Helsida (1/1): s/v 9.900:-, 4-färg 12.900:-.

Halvsida (1/2), format - 183 mm bred x 130 mm hög, 120 mm bred x 200 mm hög, eller motsvarande: s/v 5.400:- 4-färg 7.400:-.

Kvartssida (1/4), format - 183 mm x 65 mm, 120 mm x 100 mm, 57 mm x 210 mm, eller motsvarande: s/v 3.000:-, 4-färg 5.000:-.

Åttondelssida (1/8), format - 120mm x 50mm, 57 mm x 105 mm: s/v 1.700:-, 4-färg 3.000:-.

Sextondelssida (1/16), format - 120 mm x 25 mm, 57 mm x 50 mm: s/v 600:-, 4-färg 1500:-.

Mini-annons (1/32), format - 57 mm x 25 mm: s/v 300:-, färg 500:-.

Färgsidor. Färg kan erhållas på alla sidor.

Rabatter. 3 på varandra följande identiska annonser ger 10% rabatt. 6 på varandra följande ger 25%.

Annonsmaterialet lämnas normalt i färdigmonterad form med eventuella bildfiler och i aktuella fall färgfördelade sådana på CD-skiva (glöm ej typsnitten). Det kan också lämnas som positivt pappersoriginal eller som film. Om materialet lämnas i form av manuskript och bildoriginal uttas scanningskostnad för bilder med 100:-/sv-bild och 250:-/4f-bild. För åttondelssideannons och större tillkommer dessutom i sådant fall layoutkostnad efter överenskommelse.

Publicering. Inskickad annons publiceras i nästkommande nummer med hänsyn taget till datum för manusstopp, om inte angivelse om senare publicering anges.

RADANNONSER

Radannonser placeras löpade efter varandra och tillsammans i slutet av tidningen under huvudrubriken "Marknadsplatsen". De samlas under ämnesrubriker. Inga bilder tas in här.

Utseende. Stilen är fast, 7,5 p DIN, och spaltbredden 42 mm. Det ger ca 30 bokstäver per rad. Minimistorleken på en radannons är 2 rader/50 kr. De första 1-3 orden i annonsen blir i fetare stil. Det normala avståndet mellan två annonser är en blankrad.

Betalning. Radannonser skall betalas in i förskott via plusgirot. Beta i god tid så att annonsen kommer fram före manusstopp.

Pris: 25:-/rad. På radannonser ges ingen mängdrabatt.

Storlekar: Exempel: 2 rader (- 60 bokstäver) - 50:-, 3 rader (ca 61-90 bokstäver) - 75:- och 4 rader (ca 91-120 bokstäver) - 100:- kr.

Gratis. Två radannonser/år om högst 3 rader är gratis för medlem.

Annonsmaterial. Gratisannonser mejlas eller skickas med post till redaktören. Övriga radannonserna skickas via plusgiro till SBR, pg 86 85-0, med annonstexten angiven på blanketten. Ange antalet rader och antalet bokstäver. Radannonser som inte får plats på meddelanderutan på inbetalningskortet kompletteras med separat inskickad annonstext, via e-post eller brev. Betalning kan också ske via plusgiro eller bank över internet. Då behövs separat inskickad text med e-post, med uppgifter så att betalning och text kan identifieras att höra ihop. Ange noga på inbetalningskort då sådant används och med annonstext, om denna skickas separat, så att dessa kan identifieras att höra ihop.

Publicering. Om inget annat anges tas annonsen in i nästkommande nummer med hänsyn taget till ankomsten och manusstopp.

Posttidning B — Bitidningen

Tryckort: Kalmar

Obeställbar tidning återsändes till SBR:s exp.,
Borgmästaregatan 26, 596 34 Skänninge.
Dit anmäles även adressändringar.

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsändes försändelsen
med den nya adressen angiven på tidningens framsida,
dvs ej på adressidan.

Ett enkelt val!

Bifor är ett färdigt invintringsfoder som du köper i hink av din återförsäljare. Betydligt enklare än att göra egen sockerlösning!

Dessutom innehåller Bifor bara 25% vatten. Det minskar kondensen i kupan och gör att bina sparar energi under vintern. Eftersom Bifor är en helt ren produkt som innehåller inverterat socker, dvs lika delar glukos och fruktos, minskar också risken för föroreningar, sjukdomar och vinterförluster.

Ett enkelt val, eller hur?

Bifor[®]

Nordic Sugar

Member of Nordzucker Group

Nordic Sugar AB, 205 04 Malmö • Tel 040-53 70 00 • www.nordicsugar.com